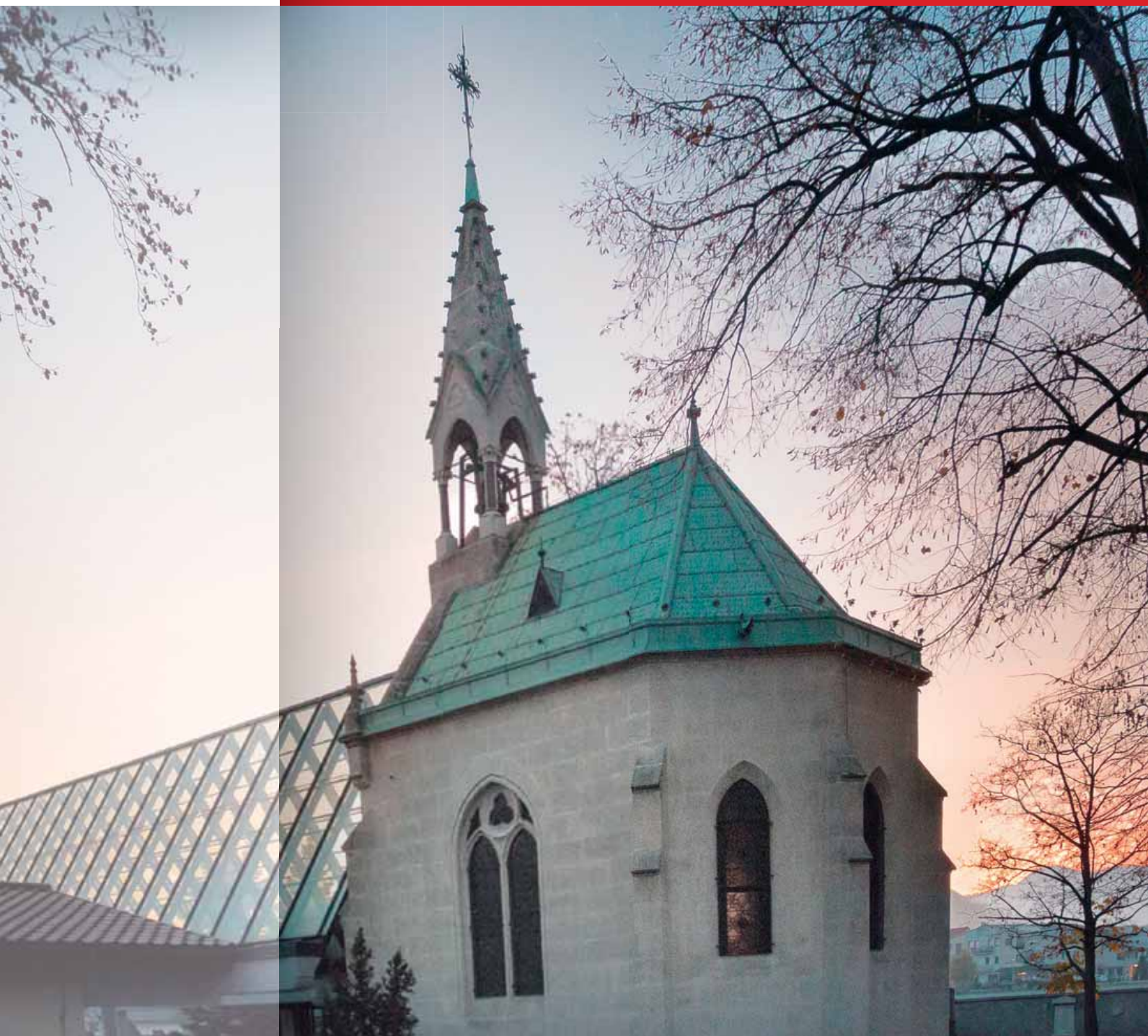

11

November 2015

POLZELAN

**Poročevalec
Občine Polzela**

27. november 2015

Kazalo

Uvodnik	3
Aktualno	4
Gospodarstvo	14
Kmetijstvo	16
Šola in vrtec	19
Kultura, turizem in šport	22
Prispevki bralcev	33
Prireditve	36

Naslovnica

Fotografija na naslovnici:
Kapela svetega Križa na pokopališču Polzela
Jan Korošec

Kapelo svetega Križa na pokopališču Polzela (EŠD 3275) je leta 1900 postavila družina Pongratz, tedanji lastniki gradov Šenek in Komenda. Zgrajena je v neogotskem slogu in jo krasijo barvni okenski vitraži. Kapela je obnem služila kot mavzolej za pokop članov družine Pongratz.

POLZELAN

Poročevalec Občine Polzela

Številka 11, november 2015

Datum izida: 27. 11. 2015

Letnik 3

Izdajatelj

Občina Polzela, Malteška cesta 28, 3313 Polzela

Uredništvo

Glavni in odgovorni urednik: dr. Jožef Korber

Tehnična urednica: Jerneja Svetko

Programski sodelavci: Alenka Kočevar (aktualno), Jože Kočevar (gospodarstvo), Vili Pižorn (kmetijstvo), Bernardka Sopčič (šola in vrtec), Klavdija L. Tomažič (kultura, turizem in šport), Valerija Pukl (prispevki bralcev)

Kontakt uredništva

Naslov: Malteška cesta 28, 3313 Polzela

Telefon: 03/703 32 00

E-pošta: urednistvo-polzelan@polzela.si

Lektoriranje

Lektoris, Lea Felicijan, s. p.

Za rubriko šola in vrtec lektorirala Alja Bratuša

Fotografije

Jan Korošec, Rok Lešnik, Uroš Čotar, Veni Ferant, arhiv društev Občine Polzela, arhiv OŠ Polzela, arhiv ZKTŠ Polzela, arhiv Občine Polzela, splet

Oblikovanje

Tiskarna Pleško, d. o. o.

Tisk

Tiskarna Pleško, d. o. o.

Naklada

2200 izvodov

Polzelan, poročevalec Občine Polzela, je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije pod zaporedno številko 1734. Glasilo brezplačno prejema vsa gospodinjstva v Občini Polzela. Če glasila niste prejeli na dom, ga prejmete brezplačno na ZKTŠ Polzela ali na Občini Polzela, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.polzela.si.

Dragi bralci Polzelana, vabljeni k sodelovanju!

Uredniški odbor vas vabi, da obogatite vsebino Polzelana z vašimi prispevki. Prispevke (besedilo in fotografije) za naslednjo številko Polzelana zbiramo na uredništvu Polzelana, Malteška cesta 28, 3313 Polzela, po elektronski pošti: urednistvo-polzelan@polzela.si, do 11. 12. 2015. Zraven navedite avtorja in kontaktno telefonsko številko.

Uredništvo si pridržuje pravico do lekture, krajšanja člankov in izbora fotografij po lastni presoji. Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka.

Naslednja številka izide 24. 12. 2015.

Oder je življenje, življenje je oder

Biti igralec na odru današnje družbe, ko so vrednote na preizkušnji, je svojevrsten izziv. Kje je morala te družbe? Kultura ima v našem življenju velik pomen. Kultura govora, oblačenja ... Kultura izražanja. A ob tem se pojavi vprašanje kakovosti kulture odnosov, kulture vrednot.

Časi so se spremenili. V borbi za preživetje je vedno manj časa za ljubiteljsko dejavnost. Kljub temu se še najdejo ljudje, ki so pripravljeni žrtvovati večer pred televizorjem za napore vaje na odru.

Vase zaprtost današnjega človeka teži k izpovedovanju skozi gledališko igro in razkazovanju talentov vsakega igralca, čigar plačilo je aplavz na koncu predstave.

Izpostaviti se na odru ljubiteljskega gledališča je pogumno dejanje, saj je v današnjem svetu konkurenčnosti pod ostrim drobnogledom tudi originalnost interpretacije amaterskega igralca. Pričakuje se znanje v koraku s tehnično brezhibnostjo. Kje pa je žar amaterizma? K sreči ga amaterski igralci skrbno čuvamo in ga kot adut vedno znova unovčimo, sprva v manjši meri na vajah, pozneje pa v vsej svoji veličini pred polno dvorano. Včasih se gledalci sprašujejo, od kod nam volja. Zakaj? Kaj imamo od tega? Odgovor je preprost. Če prisluhneš sebi, izveš, kaj bi lahko »prezračilo« tvoje življenje. Mi smo se odločili za gledališče.

To pa je odlično plačilo, dota za notranje zadovoljstvo.

Vsak igralec je individuum zase. Aktivnost človeka krepi. Ob različnih priložnostih, ko od igra vlogo v danem trenutku, se človek zazre v svojo edinstvenost, kar je ključnega pomena. Če poznaš igralca v sebi, se brez težav lahko vživljaš v čustva drugega človeka oziroma soigralca.

Kljub »poplavi« različnih pristopov h kulturi dveh gledaliških mask, ki predstavljata temelj za nadgradnjo tovrstnega udejstvovanja, je treba izpostaviti neustavljivo voljo do ustvarjanja novih različic izražanja na življenjskem odru dokazovanja. Velikokrat za vsako ceno.

Časi so takšni in drugačni. V vsakem obdobju je pretekli čas naš največji učitelj in je odločilen za prihodnost. Tega se je treba z vso odgovornostjo zavedati in v skladu s tem ustrezno delovati v sedanosti. Tudi v amaterstvu mora odrski nastop predstavljati odvetniški pristop do trdnih temeljev gledaliških veljakov nekoč. Moč izražanja je treba črpati iz zakonitosti že-

leznega repertoarja – klasične igre. Ker pa gledalec v današnjem času pričakuje tudi malce eksperimentalnosti in alternative, tega dejstva tudi amaterski gledališki ustvarjalci ne smemo ignorirati.

Gledališki ljubitelji KUD Polzela smo zadovoljni, da nas družijo iskreno veselje do umetnosti, do lepega – kulturnega nastopa, saj samo s to vizijo uspešno ohranjamo kakovostno dolgoletno gledališko tradicijo na Polzeli. Ne zmotita nas vsakodnevna hitrost in obremenjenost, mi vztrajamo. Spoštujemo drug drugega.

Moč kakovostnega delovanja posameznika je v zavedanju, da dela dobro in tako posledično za dobro vseh. Če se zaveda teže svojega poslanstva, ga opravlja z vso odgovornostjo. In še: ni igralca brez gledalca, zato hvala tudi vam, cenjeni občani, za vaš žar iz dvorane.

Kjer je ljubezen, je uspeh.

..... Jaka Jeršič

8. seja občinskega sveta – 24. november 2015

O bčinski svet Občine Polzela je na 8. redni seji, ki je bila v torek, 24. novembra 2015, obravnaval 12 točk dnevnega reda. V ospredju sta bili obravnava Proračuna Občine Polzela za leto 2016 in Odlok o prenehanju Javnega zavoda Zavod za kulturo, turizem in šport Polzela.

Odlok o Proračunu Občine Polzela za leto 2016

Svetniki so sprejeli Predlog proračuna Občine Polzela za leto 2016, ki je bil posredovan v 20 dnevno javno obravnavo.

Planiranje prihodkovne strani temelji na izhodiščih iz leta 2015. Do priprave predloga proračuna, Ministrstvo za finance občinam namreč še ni posredovalo izračuna primerne porabe, dohodnine in finančne izravnave za leto 2016. Tako je pri pripravi izračuna primerne porabe upoštevana povprečnina v višini 525 evrov na prebivalca (ob upoštevanju izračunane vsote korigiranih kriterijev v višini 0,977898).

Prihodkovna stran znaša 5.903.900 evrov. Vsi ostali prihodki so planirani glede na primerjavo realizacije preteklih let oziroma na posredovane podatke javnih podjetij, katera imajo vpliv na prihodkovni strani v letu 2016. Dohodnina predstavlja 53 odstotkov vseh prihodkov. Transforni prihodki predstavljajo 28 odstotkov celotnega proračuna ter zajemajo prejeta sredstva iz državnega proračuna in Evropske unije iz strukturnih skladov. Lastni prihodki pa so planirani v višini 20 odstotkov proračunskih sredstev.

Odhodki so planirani v višini 5.917.900 evrov. Za investicijske odhodke in transfere se v letu 2016 nameni 49 odstotkov proračuna oziroma 2.883.800 evrov. 51 odstotkov predstavljajo tekoči transferi in tekoči odhodki. Najvišji odstotek odhodkov te skupine predstavljajo odhodki namenjeni proračunski postavki - izobraževanje in sicer 44 odstotkov ali 1.327.700 evrov.

V računu finančnih terjatev in naložb, prodaja kapitalskih ali katerih drugih deležev v letu 2016 ni predvidena. Ravno tako ni načrtovanih izdatkov za dana posojila in povečanje kapitalskih deležev.

V računu financiranja ni predvidenega zadolževanja. Planiran znesek odplačil dolga pa znaša 200.000 evrov.

Bilanca prihodkov in odhodkov v letu 2016 izkazuje prihodke v višini 5.903.900 evrov in odhodke 5.917.900 evrov. Razlika med planiranimi prihodki in odhodki znaša - 14.000 evrov. Ob upoštevanju odplačil dolga iz bilance računa financiranja v višini 200.000 evrov, bo pokrivanje primanjkljaja iz sredstev prenesenih konec leta v predvideni višini 214.000 evrov.

Odlok o prenehanju Javnega zavoda Zavod za kulturo, turizem in šport Polzela

Zavod za kulturo, turizem in šport Polzela je Občina Polzela ustanovila v letu 2011. Skladno z namenom ustanovitve je v javnem interesu opravljal javno službo na področju kulture, turizma in športa ter tudi gospodarsko dejavnost. S sprejetim odlokom, pa bo zavod z 31. decembrom 2015 prenehal delovati.

Cilj prenehanja Zavoda za kulturo, turizem in šport Polzela je racionalizirati del javnega sektorja in ga prilagoditi finančnim zmožnostim občine, gledano na dolgi rok. Dejstvo je, da se prihodek na prebivalca iz leta v leto zmanjšuje, fiksni stroški poslovanja in obratovanja zavoda pa ostajajo enaki. S prenehanjem zavoda gre za proaktivno delovanje, in sicer upošteva zmanjšana sredstva s strani države.

Racionalizacija, vezana na javne uslužbenke, se bo pokazala tudi v tem, da se bodo dela opravljala znotraj enega delodajalca, Občine Polzela, kar pomeni tudi iskanje in prerazporejanje notranjih rezerv delavcev v občinski upravi, posredno pa tudi določene sinergijske učinke.

Prenehanje zavoda ne pomeni zmanjševanje kulturne, turistične in športne ponudbe v občini, pač pa racionalnejše izvajanje le-te. Nekatere aktivnosti bo opravljal Turistično informativni center Občine Polzela – TIC Polzela, ki bo deloval pod okriljem občine. Nekatere aktivnosti bodo izvajali javni zavodi, ki delujejo na območju Občine Polzela in katerih soustanoviteljica je občina. Nekatere prireditve bodo ostale v domeni močnih in aktivnih društev, nekatere kulturne in športne prireditve pa bodo pogodbeno izvajale fizične osebe registrirane za opravljanje teh dejavnosti. Kulturna ponudba bo prilagojena potrebam in okusu večine občanov.

Cilj občine ni ustvarjati dobiček z organizacijo koncertov in ostalih prireditev, pač pa razpršiti namenska sredstva med čim več občanov. Prav tako cilj reorganizacije ni ukinjanje programov in dejavnosti, pač pa prilagoditi javni sektor denarju, ki je na voljo. Glede na napovedana in že zmanjšana sredstva se je nečemu potrebno odpovedati. V konkretnem primeru se zaradi hitrega prilagajanja odpovedujemo le organizacijski obliki.

V skladu z zakonodajo bo za zavod izpeljan redni likvidacijski postopek.

Odlok o ustanovitvi Turističnoinformacijskega centra Občine Polzela - TIC Polzela

TIC Polzela bo deloval v okviru občinske uprave Občine Polzela na gradu Komenda. Skrbel bo za razvoj turizma v Občini Polzela in njeno promocijo. Turistična ponudba bo z delovanjem TIC Polzela še bolj pestra in raznolika. Pomembno je, da s povezovanjem z zdravilišči, župnijami, turističnimi agencijami in ostalimi subjekti privabimo v občino čim več turistov, tudi tujih. Pri tem bo odločilen aktiven trženjski pristop. Med ključnimi nalogami TIC bo tudi povezovanje ponudnikov turističnih storitev na domačem in širšem območju (turistična društva, kmetije, muzeji...), priprava turističnih, kulturnih in športnih prireditev v Občini Polzela ter pomoč lokalnim društvom pri organizaciji občinskih prireditev.

Odlok o rebalansu proračuna Občine Polzela 2015

Občina Polzela se je za rebalans proračuna za leto, ki se izteka, odločila, ker je pri izvrševanju proračuna za leto 2015 prišlo do sprememb finančnih obveznosti oziroma do sprememb pri višini in strukturi prihodkov in odhodkov. Z rebalansom proračuna se bodo ponovno uravnovesili proračunski prihodki in odhodki. Spremembe med prihodki in odhodki izkazujejo prihodke v višini 6.049.500 evrov, kar je za 363.100 evrov oziroma 5,7 odstotkov manj kot v sprejetem proračunu in odhodke v višini 6.037.900 evrov, kar je za 367.400 evrov oz. 5,7 odstotkov manj od sprejetega proračuna.

Tekoči odhodki in tekoči transferi v višini 3.050.620 evrov, predstavljajo 39.300 evrov oziroma 1,3 odstotkov več od veljavnega proračuna. Investicijski odhodki in transferi v višini 2.987.280 evrov, pa predstavljajo 406.700 evrov oziroma 12 odstotkov manj od sprejetega proračuna.

Proračunski presežek med bilanco A, se je glede na plan povečal iz planiranih 7.300 evrov na 11.600 evrov. V računu financiranja se izkazujejo odplačila glavnin v višini 204.000 evrov. Proračunski primanj-

kljaj se pokriva s preostankom sredstev na dan 31. 12. v višini 192.400 evrov.

Odlok o določitvi volilnih enot v Občini Polzela

Skladno z zakonodajo, se volilne enote oblikujejo tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. S sprejetim odlokom, bo na območju celotne občine volilo enega člana občinskega sveta povprečno 357 prebivalcev. Tako bo v vseh treh volilnih enotah enega člana občinskega sveta volilo približno enako število prebivalcev, in sicer: v 1. volilni enoti 367, v 2. volilni enoti 347 in v 3. volilni enoti 358 prebivalcev. Število občinskih svetnikov se povečuje s 16 na 17.

Sklep o imenovanju predstavnika Občine Polzela v komisijo za izvedbo razpisa »Inovator leta Spodnje Savinjske doline«

Začetki razpisa »Inovator leta« segajo že v leto 2006, ko je z zbiranjem najboljših inovacij pričela Občina Žalec. V letu 2012 so na pobudo upravljalca razpisa Razvojne agencije Savinja k razpisu pristopile še ostale občine Spodnje Savinjske doline (Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor in Vransko). S tem je razpis bistveno pridobil veljavo, tako v smislu povečanja nabora prijaviteljev kot tudi zajema finančnih sredstev za izvedbo razpisa, ki je bil preimenovan v »Inovator leta SSD«. V komisijo za izvedbo razpisa, ki jo sestavlja sedem članov, so svetniki kot predstavnika Občine Polzela imenovali Aleša Trbežnika, Rožna cesta 17, 3313 Polzela in Marjana Verdeva, Andraž 17, 3313 Polzela. V letu 2016 pri razpisu zaradi finančne situacije ne bodo sodelovale občine Tabor, Vransko in Braslovče.

.....Alenka Kočever

Županje in župani družno proti siromašenju občanov in občanov

V prostorih Državnega sveta, se je 18. novembra 2015 zbralo več kot 120 županov in župani. Potekala je tiskovna konferenca Skupnosti občin Slovenije, Združenja mestnih občin Slovenije in Združenja občin Slovenije, na kateri so njihovi predsedniki dr. Ivan Žagar, Bojan Kontič in Robert Smrdelj spregovorili o samovoljnem odvzemu finančnih sredstev občinam s strani države in njihovem prelitju v državni proračun ter posledicah, ki jo bodo utrpeli državljani in državljani zaradi tega. »Danes smo se zbrali v imenu dveh milijonov prebivalcev in prebivalcev, ki jih zastopamo, da bi opozorili na resne posledice pomanjkljivega financiranja na javne storitve, ki jim pripadajo«, je dejal predsednik SOS, dr. Ivan Žagar.

V državnem proračunu bi Vlada RS za delovanje občin zagotovila največ 522 evrov na prebivalca in 2 % nepovratnih investicijskih sredstev, kar na podlagi zakonskih predpisov pomeni razkorak v višini 132 evrov na prebivalca in 4 % nepovratnih investicijskih sredstev. Država bo tako vsakega državljanin in državljanke prikrajšala za 132 evrov, nujno potrebnih za financiranje zagotavljanja njihovih pravic. »Občine in preko njih njihove občanke in občani, so v preteklih letih že prispevale ca. 260 mio. evrov k varčevanju države z varčevalnimi ukrepi, vendar trenutno predlagano financiranje občin pomeni, da občine ne bodo mogle financirati vseh zakonsko predpisanih nalog, kaj šele zagotoviti skladni razvoj lokalnih okolij v vseh regijah. Tak primanjkljaj ne bodo občutile občine kot institucije, pač pa državljani in državljani, ki so nas izvolili kot njihovi zastopniki in v imenu katerih občine delujemo«.

»Da je s tako zastavljenim proračunom nekaj hudo narobe potrjuje tudi dejstvo, da je Državni svet podal k predlogu Zakona o izvrševanju proračunov občin negativno mnenje«, je poudaril Bojan Kontič, podpredsednik Skupnosti občin Slovenije in predsednik Združenja mestnih občin Slovenije.

Župani občin se zavzemajo za 536 evrov povprečnine na prebivalca.

Predsednik SOS, dr. Ivan Žagar je predlagal, da vlada zagotovi povprečnino v višini 536 evrov, razliko med sedaj predlagano pa naj zagotovi iz sredstev resornih ministrstev, ki so bila zadolžena, da znižajo stroške za delovanje občin skozi zakonodajne spremembe, pa tega niso storila. Tako bo državni proračun ostal vzdržan, saj to ne bi povečalo javnofinančnega primanjkljaja, v kolikor pa bodo ministrstva svojo nalogo opravila in skozi zakonodajne spremembe zagotovila realiziran prihranek, se lahko temu prilagodi višina povprečnine.

Zbrane županje in župani so se po zaključeni tiskovni konferenci družno odpravili v prostore Državnega zbora, kjer je potekala razprava o Zakonu o izvrševanju proračuna RS in s svojo prisotnostjo opozorili poslanke in poslance, da bodo v prihodnje naredili vse, da bodo zaščitili interese in potrebe lokalnega prebivalstva.

V ta namen so župani Spodnje Savinjske doline sklicali izredni sestanek vseh svetnikov Občinskih svetov Spodnje Savinjske doline, ki bo 1. decembra 2015, ob 17. uri, v Domu kulture v Braslovčah, na katerem bodo obravnavali problematiko zniževanja financiranja občin.

.....Alenka Kočever

.....Vir: Skupnost občin Slovenije

OBVESTILO – problematika v zvezi z begunci

Na zadnji seji občinskega sveta, so svetniki razpravljali tudi o tematici in problematiki v zvezi z begunci ter pomenu nastanitve beguncev na območju Občine Polzela. Sprejeli so sklep, da je treba v primeru nastanitve beguncev v stavbah, ki se nahajajo na območju Občine Polzela predhodno pridobiti soglasje Občinskega sveta Občine Polzela.

Ker pa se je po Občini Polzela v zadnjem času razširila informacija, da naj bi se v prostore Garanta, d. d. - v stečaju, naselili begunci, smo preverili informacijo pri stečajnem upravitelju Garanta, d. d. - v stečaju, Tomažu Kosu, in prejeli odgovor, da gre za neresnično informacijo.

.....Alenka Kočever

Občina Polzela leto 2015 zaključuje s tremi investicijami

Občina Polzela ob koncu proračunskega leta pričenja z deli pri treh projektih, in sicer izgradnji kanalizacije pri vrstnih hišah na Polzeli, obnovi ceste v Hotunjah in izgradnji javne razsvetljave v Ločici.

Izgradnja kanalizacije pri vrstnih hišah na Polzeli zajema izgradnjo sekundarnih kanalizacijskih vodov in odcepi za hišne priključke s pripadajočimi jaški. Vzporedno z izgradnjo fekalne kanalizacije bo obnovljen tudi obstoječ zastarel salonitni vodovod DN 80, in sicer z novim iz nodularne litine NL 100. Obnovljeni bodo tudi vodovodni hišni priključki, investicija pa zajema tudi izgradnjo javne razsvetljave, obnovo elektrovodov in popolno obnovo vozišča vseh cest, ki bodo

prizadete zaradi gradnje komunalne infrastrukture. Vrednost investicijskih del znaša 167.000 evrov. Dela bodo po terminskem načrtu izvajalca Krajnc VNG, s. p., iz Žalca, končana do konca marca prihodnjega leta. Letos bo obnovljena vsa komunalna infrastruktura, zaključna dela z obnovo cestišča pa so načrtovana za pomlad prihodnjega leta.

Obnova ceste v Hotunjah zajema obnovo skoraj 1,6 km dolge kategorizirane javne poti v Hotunjah. Občina Polzela je podpisala pogodbo z izvajalcem (Sašo Cizej, s. p., z Vranskega), v vrednosti 188.000 evrov. Izvajalec v svoji ponudbi zajema tudi aktivnosti za pripravo voziščne konstrukcije po tehnologiji terra-mix. Če bodo vremenske razmere to dopuščale, bo projekt zaključen že konec tega leta.

Izgradnja kanalizacije pri vrstnih hišah na Polzeli.

Cesta Hotunje

Tretji projekt, **izgradnja javne razsvetljave v Ločici**, sovpada z zaključkom izgradnje kanalizacije v Ločici, z gradnjo javne razsvetljave v dolžini 250 m, ki poteka ob lokalni cesti mimo Avtohiše Kos, proti podvozu z avtocesto. Vrednost del znaša 15.000 evrov in zajema ureditev novega prižigališča javne razsvetljave in postavitve petih električnih drogov z LED-svetilkami. Občina Polzela je za izgradnjo tega projekta izbrala podjetje Bogdan Ivanc, s. p., iz Žalca, ki dela načrtuje opravitve do konca novembra.

.....Matjaž Murgelj

Davčne blagajne

Vskladu z Zakonom o davčnih blagajnah, se bodo davčne blagajne začele uporabljati 1. decembra 2015, obvezna uporaba pa bo od 2. januarja 2016 dalje. Zakon predvideva tudi prehodno obdobje do 31. decembra 2017, v katerem bo še naprej mogoče uporabljati vezano knjigo računov.

Ker bodo davčne blagajne obvezne tudi za društva, je Občina Polzela za vsa društva, ki imajo sedež v Občini Polzela, v začetku

oktobra organizirala brezplačen posvet na temo **Uvedba davčnih blagajn pri društvih**. Prisotni so pridobili potrebne informacije o zakonodaji in obveznostih, ki jih bodo doletele.

Žal je bil posvet slabo obiskan, saj se ga je od 45 društev, ki delujejo v občini, udeležilo le 14 predstavnikov iz 7 društev.

.....Alenka Kočevnar

Proslava posvečena slovenskim družinam ob 25. obletnici neoddaje orožja JLA in 25. obletnici Maneverske strukture narodne zaščite

Utrinki s proslave

15. maja 1990 je general Hočevar izdal ukaz, po katerem so morali vsi podrejeni štabi teritorialne obrambe (TO) svoje orožje, strelivo in minskoeksplozivna sredstva, ki so jih hranili v objektih izven vojašnic, takoj predati JLA v popolni tajnosti. Večina občinskih štabov je ukaz izpolnila, vsi pa ga niso v celoti upoštevali, in prav ne oddaja orožja, ki so ga kasneje uporabili v osamosvojitveni vojni, je bila odločilni dejavnik vojaške zmage in osamosvojitve Slovenije. **Izpolnitvi ukaza so se odločno uprli tudi pripadniki Občinskega štaba TO Žalec s komandantom Adijem Vidmajerjem, ob podpori Sveta za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri Skupščini Občine Žalec.** 19. maja so na izredni seji sprejeli sklep, da orožje enot in štabov TO, ki se nahaja v obstoječih skladiščih, začasno ostane na teh lokacijah, kjer pa ga po potrebi lahko dodatno zavarujejo. Varovanje orožja je trajalo do trenutka, ko ga je Občinski štab TO Žalec s pomočjo Postaje milice Žalec premestil na rezervne lokacije – na kmetije v Andražu, Prelogi, Dobriču, Grušovljah, Praprečah, Šeščah in Mariji Reki – od koder so se odvzemi začeli aprila in maja 1991.

V spomin na čas slovenskega osamosvajanja in 25. obletnici Maneverske strukture narodne zaščite v počastitev slovenskim družinam ob 25. obletnici ne oddaje orožja JLA je Občina Polzela v Kulturnem domu v petek, 20. novembra 2015, pripravila proslavo. Govorniki župan Občine Polzela Jože Kužnik, predsednik

Območnega združenja Zveze veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline Adi Vidmajer in predsednik Policijskega veteranskega društva Sever, odbor Žalec Rado Gašparič ter župan Občine Žalec Janko Kos, so v svojih govorih družinam izrazili hvaležnost in iskreno zahvalo za njihovo izjemno zahtevno in herojsko dejanje. Družine so odločno in pogumno podprle željo po osamosvojitvi Slovenije in s tem tvegale lastno varnost in življenja svojih članov. Prav tako čuvarji orožja. Adi Vidmajer, Rado Gašparič, Gorazd Trbovšek in Jože Kužnik so družinam in posameznikom z območja Spodnje Savinjske doline, ki so varovali orožje in s tem pokazali izjemno hrabrost, podelili priznanja: **družini Artelj, družini Cijan, družini Čremožnik, družini Završnik, Anici Janžovnik, družini Likeb, družini Lobnikar, družini Rovšnik, družini Alojza Satlerja, družini Danija Satlerja, družini Kos, družini Frelih, družini Potočnik in Planinskemu domu pod Reško Planino.** Priznanja so prejeli tudi čuvarji orožja z območja Odbora Žalec, ki so v času osamosvojitvenih procesov Republike Slovenije na svojih domovih skrivali orožje takratne postaje Milice Žalec: **družina Zupanc, družina Vodeb, družina Železnik, družina Sluga, družina Vedenik, družina Miklavc, družina Ribič, družina Zupanc in družina Ropret.** Program je povezovala Urška Jeršič, glasbeno pa so ga popestrili člani vokalne skupine DRAŽ in orkester Kulturno glasbenega društva Cecilija.

Manuela Mlakar

Otroci delajo, kar vidijo! Bodimo jim dober zgled!

Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč je dan, ob katerem se spomnimo vseh umrlih in poškodovanih v prometnih nesrečah skupaj z njihovimi bližnjimi, prijatelji, sodelavci in znanci. Ob tem dnevu želimo opozoriti na bolečine in posledice nesreč ter številne poškodovane, ki nikoli več ne bodo takšni, kot so bili pred poškodbo. V Občini Polzela smo ta dan obeležili v petek, 13. oktobra 2015, s prižigom svečk na polzelskem pokopališču.

Vsako leto se številu poškodovanih in trpečih ljudi zaradi izgube ljubljene osebe prišteje več milijonov novih trpečih zaradi nastalih posledic. Smrt ali poškodba v prometni nesreči je nenaden, silovit in travmatičen dogodek, ki ima dolgotrajen, v številnih primerih celo trajen vpliv na življenje celotne družine. Občutek žalosti in nemoči te ogromne skupine je še toliko večji, ker je veliko število žrtev mladih in ker bi veliko število prometnih nesreč lahko preprečili.

Letos v Sloveniji do zdaj beležimo število smrtnih žrtev na nivoju celotnega lanskega leta. Smrtno ponesrečenih je že več kot sto ljudi. In kje naj iščemo vzroke, da je tako? V človeški naravi je, da vedno s prstom kažemo na druge, razne institucije in ne nazadnje tudi na državo. A žal se ne zavedamo, da s primernimi dejanji, vzgojo in zgledom lahko naredimo zelo veliko.

Kdo je že videl brezobzirnega voznika, ki še kar pritiska na plin, ko je pešec že na sredi prehoda? Verjetno vsi. Kdo je že videl pešca, ki vidi drveče vozilo, pa brez pomisleka stopi na zebro, ker se vozilo tako in tako mora ustaviti? Verjetno smo tudi to videli že vsi, oziroma smo bili vsi v takšnem ali drugačnem položaju. Spoštujmo močnejšega, ko hodimo ob cesti ali jo prečkamo, spoštujmo šibkejšega, ko smo za volanom.

V življenju otrok in mladostnikov imajo starši najpomembnejšo vlogo – vzgajajo in oblikujejo otrokovo osebnost, pogled na svet in tudi na promet. Starši, kot tudi drugi vzgojitelji, otrokom predstavljajo pomemben model, saj otroci z opazovanjem in posnemanjem razvijajo svoje vedenje. Ne nazadnje so starši tisti, ki odločajo o otrokovi varnosti v prometu, mobilnem vedenju, stopnji samostojnosti, kot tudi o

Člani ZŠAM, otroci iz Vrtca Polzela ter predstavniki občine so na polzelskem pokopališču prižgali sveče.

uporabi varne opreme – čelade, varnostnega pasu, sedeža in podobno.

Ne obnašajmo se, kot da je vse dovoljeno, da je predrznost vrlina, prometni znaki in opozorila pa so za tiste, ki si ne upajo. Takšno vedenje je zelo slaba popotnica mladini, ki odrašča v odgovorne oz. neodgovorne starše, vzgojitelje in ustvarjalce nadaljnega življenja.

Tudi odnos javnosti do smrti, poškodb in žrtev prometnih nesreč povečuje občutek nemoči, saj je ta velikokrat nezadosten, neprimeren, neprijazen in celo krut do izgube življenja ali izgube kakovosti življenja. Prepričan sem, da s primernim odnosom do prometa in obnašanjem lahko veliko pripomoremo, k manj neljubim dogodkom in k boljši kakovosti vsakdanjega življenja.

..... Lado Košec

Ples planetov

Tretjega novembra 2015 smo zjutraj lahko na nebu občudovali pravi ples planetov. Namreč, tega dne pred sončnim vzhodom, ko je bilo nebo jasno in mirno, ozračje pa brez meglic in smoga, so bili na nebu vidni Jupiter, Mars in Venera.

Planeti so si bili zelo blizu, še posebno Venera in Mars, ki sta bila tega dne na najmanjši razdalji 0,7 ° (ločne stopinje), kar pomeni samo en navidezni premer Sonca ali Lune. Od tega dne dalje se je Venera začela oddaljevati od Marsa tako, da je trenutno Mars približno že na sredini med Jupitrom in Venero.

Teh planetov preprosto ne moremo spregledati, saj so poleg Lune in Sonca najsvetlejši objekti na nebu. V mirni atmosferi ne migljajo kot zvezde, ampak svetijo mirno, vsak od njih pa ima tudi svojo značilno barvo: Jupiter rumeno, Venera belo in Mars rdečo. Za opazovanje ne potrebujemo nobene drage opreme, lahko jih opazujemo kar s prostimi očmi, priporočljiv pa je navaden lovski daljnogled do 10-kratne povečave, če pa jih želimo fotografirati, za to potrebujemo stojalo, na katero pritrdimo fotografsko kamero.

..... Uroš Čotar

Polzela 3. novembra 2015 zjutraj

V Spodnji Savinjski dolini je mnogo razvojnih potencialov

V Žalcu je 12. novembra 2015 potekal zanimiv posvet na temo »Razvojni potenciali Spodnje Savinjske doline in Slovenije, delovna mesta, ki jih gradi skupnost, ter kako jih uresničiti?«.

Organizatorji posveta so bili Eko civilna iniciativa Slovenije (Ekoci), Nivo EKO, d. o. o., Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS) ter Razvojna agencija Savinja, ob podpori občin Braslovče, Polzela, Prebold, Vransko, Tabor in Žalec. Na posvetu sta sodelovala tudi mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ter Tadej Slapnik, državni sekretar za vzpostavitev dialoga s civilno družbo in koordinacijo državljanских pobud ter socialno podjetništvo pri kabinetu Vlade Republike Slovenije.

Če povzamemo zaključke posveta, je treba združiti obstoječe resurse, modrost starejših in energijo mladih ter jih usmeriti v inovativne izdelke, ki bodo zagotavljali delovna mesta. Razvojni potenciali kmetijskih proizvodov v prehrani in kot surovinska baza inovativnih izdelkov prek kmetijskih resursov, kot so industrijska konoplja, lan, volna in les, so veliki, saj temeljijo na zdravi hrani in trajnostnem razvoju. Industrijska konoplja je rastlina tisočeri namenov uporabe in spada tako med zdravilne rastline kot v sito sorte rastlin, kot je hmelj. Z novimi organizacijskimi oblikami, kot so socialno podjetništvo, zadruga in aktivnost zainteresiranih ljudi, pa se lahko gradi delovna mesta. Izzivi ohranjanja delovnih mest z uporabo naravnih materialov so tudi za Polzelo tovarno nogavic, d. d., veliki, saj imajo z izdelki v tovarni že dobre izkušnje. Trenutno izdelujejo za tuji trg več vrst nogavic z mešanico konoplje in bombaža. Izdelali so že prve prototipe nogavic iz konoplje, nedvomno pa lahko te potencialne dobro nadgradijo.

Z leve proti desni: Stojan Praprotnik, Irena Rotar, mag. Dejan Židan, Tadej Slapnik, Marko Klemenčič, Martina Župančič.

Kot primer dobre prakse je bila predstavljena še razstava Frana Robleka, ustanovitelja blagovne znamke hmelja savinjski golding, ki je postavil Savinjsko dolino na svetovni zemljevid. Posvet pa se je sklenil z zanimivim ogledom prvega testnega objekta v Sloveniji, zgrajenega iz konopljinog mulča, in predstavitvijo konopljinih izdelkov v Bio parku Nivo.

..... Alenka Kočever

50 let poroke praznovala zakonca Kolšek iz Andraža

V soboto, 24. oktobra 2015, sta 50 let skupnega življenja praznovala Ivan in Doroteja Kolšek iz Andraža. Civilni obred je potekal v poročni dvorani gradu Komenda, vodil ga je župan Občine Polzela Jože Kužnik.

Da 50 let skupnega življenja ni dano vsakemu, so se strinjali prav vsi navzoči, ki so se veselili z njima. Župan jima je zaželel še veliko skupnih let, predvsem pa naj bosta zgled tako svojim otrokom in vnukom kot tudi vsem preostalim. Po poročnih zaobljubah so zlatoporočca in njuni priči, ki sta mimogrede bili zlatoporočca priči tudi pred 50 leti, slovesno podpisali poročno listino, ki naj bo, po besedah župana, na vidnem mestu njunega doma, hkrati pa naj ju spominja na lepe trenutke skupnega življenja. Čeprav je pred 50 leti cerkveni obred potekal v cerkvi sv. Marjete na Polzeli, pa sta se ob praznovanju zlate poroke zlatoporočca odločila, da zaobljube obnovita v domači cerkvi v Andražu, od koder prihajata. Obred je opravil domači župnik Jože Kovačec. Poleg sorodnikov se je obreda udeležilo tudi veliko znancev in prijateljev.

Družino veseli, da sta Ivan in Doroteja, za domače in znance Anzek in Stanka, še vedno dovolj trdnega zdravja. Vesela sta vsakega obiska, tako otrok in vnukov kot tudi sosedov, prijateljev in znancev, saj sta zelo družabna ter prijetna človeka. Ob njunem osebnem prazniku jima iskreno čestitamo, predvsem pa želimo obilo zdravja in medsebojnega razumevanja tudi v prihodnje.

Zlatoporočca Ivan in Doroteja Kolšek s priči ter županom Jožetom Kužnikom

Gasilska vaja - prometna nesreča

Konec oktobra smo gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Ločica ob Savinji izvedli prikazno vajo »Posredovanje v prometni nesreči«. Po scenariju vaje je voznik na križišču ulice Ob Savinji in Prečne ulice z osebnim vozilom čelno trčil v prometni znak in ostal ukleščen v vozilu. Operativna enota je na poziv Regijskega centra Celje izvozila z dvema voziloma in devetimi gasilci. Po prihodu na mesto intervencije si je vodja ogledal situacijo in skupaj z bolničarjem vzpostavil stik s ponesrečencem. Zaradi suma na poškodbo hrbtenice smo gasilci opravili tehnični poseg na vozilu, da smo lahko ponesrečenca varno iznesli in ga imobilizirali. Tokrat smo vajo opravili sami, drugače pa na tovrstnih intervencijah sodelujemo s PGE Celje, NMP Žalec, NMP Celje ter PGD Polzela in PGD Andraž nad Polzelo. Vsem krajanom Ločice ob Savinji in občanom Polzele se zahvaljujemo za podporo, ki ste nam jo izkazali tudi s številčno udeležbo na vaji. Na pomoč!

Tehnični poseg na vozilu

..... Rok Bastl

Iz medgeneracijskega centra

Obisk članov Centra starejših hiša generacij iz Laškega

Vsoboto, 17. oktobra 2015, so Polzelo v sklopu strokovne ekskurzije obiskali člani medgeneracijskega centra Hiše generacij iz Laškega. Najprej so opravili nakup v trgovinici Tovarne nogavic Polzela, v spremstvu vodnice iz ZKTŠ Polzela pa so si ogledali tudi muzej starih traktorjev, zbirko šaljivih glinenih figuric v Andražu, grad Komenda in se sprehodili do parka in graščine Šenek.

V času nastajanja medgeneracijskega centra na Polzeli smo na pobudo direktorice Doma upokojencev Celje obiskali Hišo generacij Laško, kjer smo spoznali delovanje in pridobili koristne informacije, kako potekajo prepletanja in povezovanja generacij v njihovem okolju ter kakšne so možnosti prenesti primere dobrih praks v naše okolje. Vesela sem bila povabila, da sem lahko udeležencem izleta iz Hiše sadežev Laško predstavila razvoj in aktivnosti Medgeneracijskega centra na Polzeli od ustanovitve do danes in Medgeneracijskega društva Mozaik generacij Polzela. Slednji izvaja program Skupine starih ljudi za samopomoč v domu za ostarele in v lokalnem okolju, kar pa je v Hiši generacij združeno skupaj, saj delujejo v sklopu Občine Laško in Centra za socialno delo Laško.

.....Marjana Šmajš

Za zaključek druženja pa še skupinsko fotografiranje v avli gradu Komenda.

Medgeneracijski tabor na igrišču Športnega društva Savinja 2000

Vsoboto, 3. oktobra 2015, je Medgeneracijsko društvo Mozaik generacij organiziralo medgeneracijski tabor na igrišču športnega društva Savinja 2000.

Skupna nit druženja je bilo dobro razpoloženje in sodelovanje, da se naučimo kaj novega, sklenemo nova prijateljstva ...

Kmalu smo se lotili postavljanja šotork. Taborniki so nas naučili zavezati kavbojski vozel, zlaganja šotork, pripraviti orodje in potek postavljanja. Kar hitro smo osvojili večino in se pomerili v spretnosti vozlanja. Postavljanje šotorke se je večini zdelo preveč zapleteno, zato smo se dogovorili, da odigramo nogometno tekmo. Potrebno je bilo napolniti tudi želodčke. Sicer nam zaradi razmočenega terena ni uspelo zakuriti ognja in skuhati golaža v kotličku, kot smo načrtovali, ampak smo si lakoto potešili s hrenovkami, kruhom in razno zelenjavo. V ustvarjalnih delavnicah, ki so sledile smo izdelovali različne figure iz jesenskih plodov. Starejši so pomagali mlajšim pri vrtnanju lukenj v trde buče, mlajši pa so pridali ideje za dekoracijo.

Utrinki s tabora

S skupnimi močmi so nastali domiselni izdelki, ki smo jih odnesli domov za spomin.

Drug od drugega smo se naučili različnih spretnosti. Starejši so otrokom pripovedovali, kakšna strašila, gugalnice, igrače, plezala itd. so si naredili iz materialov, ki so jih našli okoli voglov.

Ob zaključku tabora smo ugotovili, da je bilo medgeneracijsko druženje zabavno in koristno za vse udeležence ter da ga je vredno še ponoviti.

.....Manica Štorman

Kako ohraniti ravnovesje in ostati zdrav

Na našem medgeneracijskem srečanju v četrtek, 12. novembra 2015, smo doživeli prijetno srečanje in se pogovarjali z Nušo Konec Jurič, zdravnico in specialistko z Nacionalnega inštituta za javno zdravje, območne enote Celje, ki na inštitutu vodi dejavnosti za krepitev duševnega zdravja.

Danes živimo v času izjemnih možnosti in ponudb na eni strani ter obremenitev, dvomov in stisk na drugi. Kako ohraniti mir v sebi in zadovoljstvo, kje poiskati podporo in pomoč, ko ne zmoremo več, in o pomenu obvladovanja negativnega stresa na naše zdravje ter še mnogo več nam je predstavila predavateljica na podlagi izkušenj iz svoje delovne prakse. Izvedeli smo, kaj so po navadi sprožilci stresa, telesne in duševne spremembe, ki nam sporočajo, da smo pod negativnim stresom, pa jih sami ne zaznamo, ker smo se stresnim okoliščinam prilagodili in jih doživljamo kot nekaj spontanega, naravnega. Dobili smo pomembne informacije, kako si na preprost način pomagamo premagovati negativni stres in kam se lahko obrnemo po strokovno pomoč, ko tega ne zmoremo več.

Prisotni so z zanimanjem poslušali predavanje Nuše Konec Jurič.

.....Marjana Šmajš

Do zdravja z naravo

Vsi, ki se zbiramo na prijetnem klepetu ter izmenjavi izkušenj in znanj pod naslovom Do zdravja z naravo, imamo radi naravo. Ni nam vseeno, kaj se dogaja okoli nas in kaj ogroža naše zdravje ter zdravje naših dragih. Vemo, da lahko preprečimo marsikaj, če poznamo zakonitosti narave.

Prvo srečanje letos smo namenili naravi, bogati in raznoliki. Spoznali smo živi svet, v katerega prištevamo bakterije, glive, rastline, živali in ljudi. Vsem nam je skupno prehranjevanje (energija) za obstoj in opravljanje življenjskih funkcij. Ravno prehranjevanje oziroma pridobivanje energije pa je tisto, kar nas vse povezuje in postavlja v soodvisnost. Vsi živi organizmi smo povezani v prehranjevalni verigi. S tega vidika ni škodljivcev, te si je izmislil človek. Škodljivcev za človeka je lahko pomemben člen v verigi za obstoj nekega drugega živega bitja. Bakterije npr. so v naših mislih v glavnem povzročitelji hudih bolezni in okužb, pa vendar je človek zelo odvisen ravno od bakterij (črevesna mikroflora, postopki naravnega kisanja ...). Govorili smo tudi o virusih, o glivah, različnih rastlinskih in živalskih vrstah, ki so nujne za človekov obstoj. Obstoj živega sveta pa je odvisen od okolja, v katerem živi, zato samo raznoliko in čisto okolje ponuja pestrost živih bitij. V razgovoru in de-

Pestrost živega – čajota.

batah smo spoznali, da ta pestrost živega ponuja človeku vse – hrano, zdravila, obleko, okras ... Na nas pa je, da jemljemo toliko, kot dajemo, in spoštujemo naravo s svojimi zakonitostmi. Na naših nadaljnjih srečanjih bomo govorili o rastlinah, ki nam pomagajo ohranjati zdravje in lajšati zdravstvene težave.

..... *Cvetka Čulk Mastnak*

Iz Centra za socialno delo Žalec

Pravice prejemnikov denarne socialne pomoči

Prejemniki denarne socialne pomoči so poleg mesečnega prejemanja denarne socialne pomoči upravičeni do pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja v tretjem odstavku 259. člena dovoljujejo Zavodu za zdravstveno zavarovanje, da lahko zavarovani osebi izjemoma odobri celotno ali delno povračilo stroškov za zdravila in živila za posebne zdravstvene namene, ki sicer niso pravica po Pravilih.

Prav tako lahko prejemniki denarne socialne pomoči uveljavljajo oprostitev plačila RTV naročnine, kar lahko dokazujejo s pravnomočno

odločbo centra za socialno delo o denarni socialni pomoči.

V večini primerov imajo brezplačen vrtec ali plačujejo le 10 % osnovne cene vrtca, otroci so upravičeni do brezplačne prehrane v šoli, uveljavljajo lahko tudi subvencijo najemnine. Prejemniki denarne pomoči lahko koristijo tudi pomoč s strani nevladnih organizacij, kot sta Rdeči križ in Karitas. Zavedati se je treba, da na denarno socialno pomoč izvršba ni mogoča.

V primeru izgube svojcev so upravičeni tudi do pomoči pri kritju stroškov pogreba (pogrebne) in enkratne denarne pomoči po smrti družinskega člana (posmrtnine).

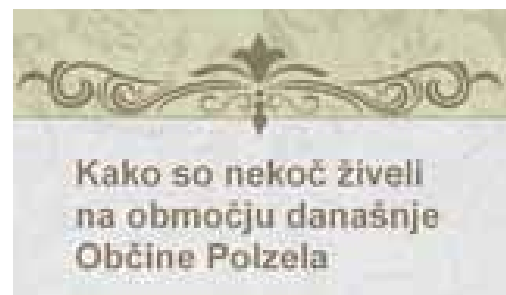
..... *Alja Vipotnik*

Iz občinske knjižnice

Kako so nekoč živeli na območju današnje Občine Polzela

Zveseljem vam sporočamo, da je projekt »Kako so nekoč živeli na območju današnje Občine Polzela« sedaj objavljen tudi na spletu. Ker smo želeli projekt čim bolj dodelati, smo zanj registrirali tudi domeno. Sedaj je stran samostojno dostopna na spletni strani www.kakosoziveli.si. Projekt Kako so nekoč živeli na območju današnje Občine Polzela sta skupaj izvedla Medobčinska splošna knjižnica Žalec in Zavod za kulturo, turizem in šport Polzela, ob podpori Občine Polzela. Zanimale so nas vse sfere človekovega življenja. Predvsem smo se osredotočili na stare šege, običaje, navade, tradicijo, šolstvo, kulturo, šport, obrt, gospodarstvo, skratka na življenje posameznika. Vse zgodbe so bile v spominu pripovedovalcev kristalno čiste. Bralec bo ob prebiranju zgodb začutil utrip krvi, ki teče po žilah pripovedovalcev, toplino, sproščenost in predvsem žlahtnost Polzele z njenim narečjem.

Ker projekt še ni zaključen bomo vsebino sproti še dopolnjevali (dajali foto material in audio posnetke), ter vam »življenje nekoč« še bolj približali. Zgodbe vseh, ki bi jih želeli deliti z nami, bova še naprej

pridno zbirali in zapisovali. Prijazno vabljeni vsi, ki bi želeli sodelovati pri projektu, pišete nama lahko na: karmen@zal.sik.si in zkts-polzela@polzela.si

Prijazno vabljeni k ogledu in sodelovanju!

..... *Karmen Kreže*

Utrip domoznanstva

Združeni narodi so oktobra 1992 z resolucijo razglasili 3. december za mednarodni dan invalidov, saj je pomembno zavedanje, da je invalidna oseba enakopravni in enakovredni član družbe, ki lahko prispeva svoje najboljše moči in bogati politično, družbeno, gospodarsko in kulturno življenje. Na to smo želeli opozoriti tudi v naši knjižnici, zato smo na novembrskem Utripu domoznanstva, 2. novembra 2015, gostili Medobčinsko društvo invalidov Žalec, ki v letošnjem letu praznuje 45-letnico svojega delovanja in je del največje slovenske organizacije v Sloveniji – Zveze delovnih invalidov v Sloveniji.

V pogovoru, ki sta ga vodili Karmen Kreže in Tanja Piliš, so predsednik Medobčinskega društva invalidov Janez Meglič in podpredsednici Angela Rebernik ter Alberto Podbregar povedali mnogo zanimivega o zgodovini društva, njegovem delovanju, poverjenikih, socialnih programih, dobrotelčnih koncertih in o športnem udejstvovanju invalidov. Program so popestrili pevci Mešanega pevskega zbora MDI Žalec pod vodstvom pevovodje Vesne Turičnik Popovski. Začetek delovanja društva je bil že v letu 1968, ko se je ustanovilo Medobčinsko društvo telesnih invalidov Celje. Da bi pospešili reševanje problemov, so leta 1970 ustanovili samostojno društvo – Društvo invalidov Občine Žalec. Leta 1998 se je društvo preimenovalo v Medobčinsko društvo invalidov Žalec in od takrat pokriva šest občin Spodnje Savinjske doline: Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vransko in Žalec. Danes šteje 1325 rednih članov invalidov in 495 podpornih

MDI Žalec v Medobčinski splošni knjižnici Žalec s predsednikom Janezom Megličem ter podpredsednicama Alberto Podbregar in Angelo Rebernik ter sogovornicama Karmen Kreže in Tanjo Piliš.

članov. Kot invalidska organizacija delovnih invalidov in oseb s telesno okvaro so lahko ponosni na svoje delo in na člane, ki so pripravljeni sooblikovati društvo.

..... Tanja Piliš

Gremo skupaj tja ...

... ker so zgodbe doma. Kjer nas čaka nešteto besed, zloženih v zgodbe, ki jih lahko izbiramo. Svobodno, brez zapovedi, po trenutnem navdihu. Nihče nam ne očita, ker smo izbrali to ali ono. Ker smo zreli bralci, vemo, da imamo pravico, da preskakujemo strani, da beremo kadarkoli in kjerkoli, da samo listamo po knjigah, da zgodbe ne preberemo in da o prebranem molčimo. Zato nam tudi tiste malo manj vsečne zgodbe ne delajo težav. Jih pač preskočimo, odložimo in sežemo po drugih.

Gremo skupaj tja ...

... kjer so knjige doma. Kako mogočni vzvodi so knjige za našo zavest in tudi za naše nezavedno? Včasih dajo sanje podnevi in vzamejo spanec ponoči, nas razjočejo in nasmejijo, ranijo in ozdravijo, oklofutajo, tudi prestrašijo in streznijo.

Živimo v času, ko je na svetu ogromno knjig. Potovanje bralca se nikoli ne konča. Potuje od ene do druge knjige, se pri kakšni zadrži malce dlje, z drugo se samo spogleduje, k tretji se morda celo vrne. In prav svoboda gibanja in izbire naredi bralčeva potovanja še mikavnejša. Za tiste, ki beremo, svet ni en sam – selimo se iz enega v drugega, zato lažje razumemo tistega, v katerem živimo. Če smo imeli srečo v življenju, da smo osebno rasli, nam bodo iste knjige vsakič povedale novo zgodbo.

Gremo skupaj tja ...

... kjer so besede doma. Besede imajo moč – z besedami podiraš in gradiš, dobiš, zapraviš, zbližaš, spremeniš ... Besede imajo moč.

Gremo skupaj tja ...

... kjer so znanje, informacije in podatki doma. Gremo v knjižnico, saj brez nje ne gre! Knjižnice so nevtralne, zaupanja vredne ustanove, z dolgoletno tradicijo, v njih se prepleta tradicionalno s sodobnim. Pomagajo pri učenju, izobraževanju, družijo, povezujejo, tkejo vezi med

(ilustracija iz knjige Joyce, William: Čudovite letajoče gospoda Morrisa Lessmora, izdala Modrijan založba, d.o.o.)

ljudmi ... Bogatijo besedni zaklad. Če imamo velik besedni zaklad, lahko z malo besedami veliko povemo. Prave kombinacije črk in besed nas delajo izjemne. Knjižnice so prostor vseživljenjskega učenja. Zbirajo in hranijo dokumente lokalne zgodovine. Povečujejo kakovost življenja posameznika in s tem lokalne skupnosti. Spodbujajo k pozitivni miselnosti. So srce lokalne skupnosti, eni jim pravijo tudi dnevna soba lokalne skupnosti. Približno vsak peti prebivalec naše doline je član knjižnice. Mi si želimo, da bi tudi vsi preostali začutili, spoznali in užili bogastvo, ki ga ponuja knjižnica ... Knjižnica je prostor za vse čase, vse generacije, vse ciljne skupine ... Knjižnica je privilegij – dostopen vsakomur.

Nekoč je bralka zapisala: »Knjižnica je zame, kot za mnoge zveste bralce, posvečen kraj, kraj kjer izginja teža dneva in v njej zbledi vse, kar je slabo, in mir leže na vznemirjeno dušo. Vi, knjižničarji, ste zame tkalci mreže bralcev, povezovalci pozitivnih misli ... skratka, ljudje v knjižnicah ste prijatelji, ste ljudje s pozitivno energijo.«

Gremo skupaj tja ...

... kjer je branje čudežno potovanje. Branje je samotno opravilo, ki nevidno tke nove vezi in nas druži. Tako nastajajo nove bližine. Je odlična prostočasna dejavnost, ki nič ne stane in ogromno daje. Branje je še veliko več. Branje je vse. Sami smo s črkami, ki se druga za drugo zlagajo v besede. Včasih se zložijo tako lepo, da se ne moremo odmakniti od njih. Ostajamo s knjigo, njeno globino in vsebino.

Ne verjamem, da bi bil svet boljši, če bi ljudje več brali, in ne verjamem, da bi s knjigami lahko ustavili vojne, izkoreninili lakoto in bolezen. Verjamem pa, da lahko prav s knjigami ustvarimo trenutke, za katere nam ne bo nikoli žal.

Zato, drage Savinjanke in Savinjšani ter vsi preostali, gremo skupaj tja ... Hvala, ker sprejemate naše povabilo in hvala, ker se pustite zapeljati čudežnemu in čarobnemu vaše knjižnice.

Ponosna, ker sem direktorica knjižnice, ki ima toliko krasnih članov, toliko izjemnih bralcev, toliko prijaznih podpornikov, toliko odličnih sogovornikov, tako razumevajoče financerje in odločevalce ter tako prijazne knjižničarje, vas prisrčno in toplo pozdravljam.

.....Jolanda Železnik

Iz Upravne enote Žalec

Kdaj si moramo urediti stalno prebivališče?

Odkar obstaja človeštvo, se ljudje selimo iz različnih vzrokov, največkrat zaradi želje po boljšem življenju. Selimo se lahko dnevno, le za nekaj ur, ker odhajamo v drug kraj, npr. na delo, v šolo, po opravkih, lahko pa se selimo oz. naselimo za daljši čas ali za vedno. V Zakonu o prijavi prebivališča je zapisano, da je stalno prebivališče naselje, kjer se posameznik naseli z namenom, da v njem stalno prebiva, ker je to naselje središče njegovih življenjskih interesov.

Stalno prebivališče smo po zakonu dolžni prijaviti, kadar se v nekem naselju stalno naselimo ali spremenimo naslov stanovanja. Da to storimo, imamo časa osem dni po naselitvi, tujci pa od vročitve dovoljenja za stalno prebivanje. Posameznik si prijavo stalnega prebivališča lahko uredi sam, na katerikoli upravni enoti ali krajevnem uradu na območju Republike Slovenije ali prek enotnega državnega portala e-uprave s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Prijavo prebivališča posameznika lahko s pooblastilom opravi tudi tretja oseba.

Za posameznika, mlajšega od 18 let, ali posameznika, ki ni poslovno sposoben, prijavo prebivališča opravijo starši ali skrbniki oziroma tisti, pri katerih tak posameznik stalno prebiva. Roditelj prijavi stalno prebivališče novorojenčka z izpolnitvijo obrazca za prijavo stalnega prebivališča v porodnišnici. Porodnišnica posreduje obrazec upravni enoti, ki uredi prijavo stalnega prebivališča. Prijava stalnega prebivališča velja od datuma rojstva novorojenčka. Prijava prebivališča namreč omogoča državi in njenim organom, da prek tega naslova z vami vzdržujemo komunikacijo in zagotavljamo izvrševanje vaših dolžnosti, vi pa lahko s tega naslova uresničujete določene pravice (volilna pravica, pravice iz socialnega varstva, povračilo stroškov prevoza ...).

Kdor prijavlja stalno prebivališče osebno na upravni enoti ali krajevnem uradu, mora priložiti veljaven osebni dokument, opremljen s fotografijo, in dokazilo, da ima pravico do prebivanja na naslovu, ki ga prijavlja. Kot dokazilo, da ima pravico do prebivanja na naslovu, se šteje dokazilo o lastništvu, najemna ali podnajemna pogodba ali pisno soglasje lastnika oziroma enega od solastnikov stanovanja oziroma upravljalca nastanitvenega objekta, pri čemer soglasja lastnika ni treba overiti. Če je nepremičnina, na naslovu katere želi stranka prijaviti prebivališče, vpisana v register prostorskih enot, ni treba dokazovati lastništva te nepremičnine, saj te podatke pridobi upravna enota po uradni dolžnosti. Če pa v registru prostorskih enot ni naslova stavbe, na katerega se posameznik prijavlja, mora ta ob prijavi poleg naslova stavbe navesti tudi številko stavbe iz katastra stavb.

V primeru tako imenovane e-prijave stalnega prebivališča mora posameznik po elektronski poti poslati elektronsko podpisan in izpolnjen obrazec za prijavo ter skenirano dokazilo o pravici do prebivanja na naslovu. Upravna enota preveri identiteto posameznika na podlagi uradnih evidenc, pravilnost naslova in ustreznost dokazil o pravici do prebivanja na prijavljajočem naslovu. Po evidentiranju prijave prebivališča upravna enota izda posamezniku potrdilo o prijavi stalnega

prebivališča ali ga pošlje po redni pošti.

Urejanje prebivališča je brezplačno, je pa po spremembi stalnega prebivališča treba menjati identifikacijske dokumente, s čimer pa so povezani stroški. Novo osebno izkaznico, potni list in voziško dovoljenje si morate urediti v roku 30 dni od nastale spremembe, novo prometno dovoljenje pa v roku 15 dni od spremembe. Sprememb stalnega prebivališča vam ni treba sporočiti na Zavod za zdravstveno zavarovanje, Finančni upravi Republike Slovenije, saj so spremembe evidentirane v Centralnem registru prebivalstva, do katerega dostopajo navedeni organi, morate pa spremembo sporočiti npr. banki, zavarovalnici.

V tej zvezi velja omeniti tudi obveznost posameznika, ki namerava odpotovati z območja Republike Slovenije za več kot tri mesece. Ta mora svoj odhod prijaviti pristojni upravni enoti, preden odpotuje. Svojo vrnitev v Republiko Slovenijo prijavi v osmih dneh po prihodu. Posameznik se ob prijavi odhoda v tujino lahko odloči, ali bo obdržal naslov stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji ali pa se bo za stalno odselil v tujino. Če ste davčni zavezanec, pa ste dolžni navedeno spremembo sporočiti tudi Finančni upravi Republike Slovenije. Navedene spremenjene okoliščine namreč lahko vplivajo na rezidentski status posameznika za davčne namene. Za več informacij vam svetujemo, da se obrnete na Finančno upravo Republike Slovenije.

Naslov stalnega prebivališča je vezan na gospodinjstvo. To je skupnost posameznikov, ki izjavijo, da stalno prebivajo skupaj in skupaj porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb. Za gospodinjstvo se šteje tudi posameznik, ki izjavi, da prebiva sam v ločeni stanovanjski enoti ali kot podnajemnik v delu te enote in sam porablja dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb. Zahtevo za izdajo tovrstnega potrdila lahko upravičenec vloži na katerikoli upravni enoti.

Na koncu, a ne nazadnje, želimo izpostaviti življenjske okoliščine, povezane s stalnim prebivališčem, v katerih se znajdejo lastniki nepremičnin. Kaj storiti, ko želijo osebo odjaviti z naslova stalnega prebivališča, ker ta dejansko ne živi več na tem naslovu, stalnega prebivališča pa ni spremenila. V tovrstnih primerih lastnikom nepremičnine svetujemo, naj podajo na upravno enoto, kjer ima oseba prijavljeno stalno prebivališče, predlog za ugotavljanje dejanskega stalnega prebivališča (vlogo najdete na spletni strani UE Žalec pod zavihkom Obrazci). Nato upravna enota v postopku pozove posameznika, da izpolni obveznost glede prijave stalnega prebivališča. V primeru, da tega ne stori, upravna enota pa ugotovi, da se je oseba preselila, ga na podlagi dokončne odločbe prijavi na naslov, kjer oseba dejansko živi.

Da bi preprečili morebitne težave, predlagamo, da upoštevate določbe, ki vam jih v zvezi s prijavo-odjavo obveznostjo nalaga Zakon o prijavi prebivališča. Za dodatne informacije smo na Upravni enoti Žalec dosegljivi na tel. št. 03/713 51 25 ali na e-naslov ue.zalec@gov.si.

.....Simona Stanter

Inovativnost v podjetništvu in gospodarstvu

Pravijo, da so inovatorji nekoliko posebni ljudje. Trditev povsem drži, vendar jo je treba primerno razložiti. Še posebno, če govorimo o inovativnosti v podjetništvu. Prvič, posebni so, ker ne pustijo, da njihove misli ostajajo ujete v miselne okvire in vzorce, ki so se jih naučili od staršev ali učiteljev. Učenje postopkov in spretnosti je le podlaga, da lahko razumemo tudi druge možne načine in poti. Če ne bi presejali tega, kar je ustaljeno in normirano, potem bi stopali na mestu. Drugič, vse, o čemer razmišljajo, postavljajo tudi v kontekst uporabnosti, češ kaj nam koristi peto kolo pri avtomobilu, če ga ni mogoče koristno uporabiti, in tretjič, vsak inovacijski korak naj bi bil takšen, da ga je mogoče unovčiti na trgu. V veliko primerih pa so inovatorji tudi ljudje, ki o konkretni stvari ne vedo veliko ali vedo občutno premalo, kot pa vedo o njej strokovnjaki in poučeni, ki vedo veliko in se zato zavedajo tveganja, v katerega bi z inovacijo zabredli. Ko pa pravi inovatorji enkrat zabredejo v problem, ga bodo vsemu navkljub reševali tako dolgo, da bo rešen. V tem smislu si pogledajmo pomen inovacijskih procesov s stališča podjetja.

Kaj je inovacija v podjetništvu? Kdo je lahko podjetniški inovator?

Inovacija je vse, kar prinese napredek v smislu večje uporabnosti, zmanjševanja stroškov, skrajšanja postopkov, izboljšanja organizacije, izboljšanja kakovosti. Inovator je vsak, ki mu uspe z idejo, analizo, premislekom predlagati korake, ki prinesejo poslovni napredek. Inovatorja bi lahko opisali s parafrazo znanega stavka: Inovativnost je lastnost nekoga, da tam, kjer drugi skačejo čez potok, naredi most. Reši torej problem za veliko število ljudi.

Zakaj so inovacije sploh pomembne?

Postavite se v vlogo nekoga nekaj tisoč let nazaj. Ali mislite, da se mu je takrat sanjalo, da mu ne bo treba vedno hoditi peš, da bo čez vikend lahko šel obiskat teto v Kanado? Da bo poslal ženi svojo sliko iz službenega potovanja prek satelita, da bodo roboti sami sestavljali zapletene aparature, da bo jedel juho iz vrečke? In kako, da se je vse to, v vseh teh letih, zgodilo? Izključno zato, ker je človek radoveden, raziskovalen in kar je najpomembnejše, življenje si poskuša čim bolj olajšati in tudi kaj več zaslužiti. Zato opazuje, razmišlja in išče nove poti in načine, da stvari časovno skrajša, izboljša, oplemeniti, poceni, poenostavi, naredi varnejše, donosnejše, uporabnejše. Inovacije so, makro gledano, pomembne za razvoj človeštva, mikro pa dajejo podjetju krila, zagotavljajo tržno aktualnost in držijo konkurenco na varni distanci.

Kombiniranje inovatorskih poti in stilov v podjetniških timih – ključ do uspeha

Vsak človek je unikat. Vsak ima različne načine, s katerimi izraža svoje talente, znanje, vrednost in zanimanje. Vsi imamo potenciale, da smo ustvarjalni in inovativni, ampak izražamo jih različno. To v načelu počnemo s štirimi različnimi stili.

Inovativni stili so štirje in čeprav se človek navadno najde v enem ali največ dveh izmed njih, je zelo koristno, če se naučimo razmišljati tudi v stilih, ki nam niso lastni. Ključ je v razmišljanju: kako inovativni bi bili radi, in ne, kako inovativni smo! Ti stili so:

- vizioniranje,
- raziskovanje,
- eksperimentiranje in
- spreminjanje.

Vizioniranje je lastno tistim, ki se osredotočajo na končni rezultat in so v veliko pomoč tistim, ki naj bi pripeljali do rezultata. Raziskovanje je značilno za tiste, ki radi vstopajo v neznane svetove in imajo radi stvari, ki jih je težko predvideti. Eksperimentiranje imajo v krvi ljudje, ki želijo vse preveriti in preizkusiti. Niso odklonilni do idej, a jih ne sprejmejo, dokler jih ne preverijo. Spreminjanje je lastno tistim, ki se dobro počutijo, kadar korakajo korak pred drugimi. Radi gradijo na tistem, kar že obstaja in je preverjeno. Za resnično dobro implementiranje inovativnosti v podjetju naj bi bili delovni timi sestavljeni prav iz ljudi, ki imajo različne stile, s pomočjo katerih generirajo inovativne pristope in s tem inovacije.

Spodbujanje inovativnosti v podjetjih – osnova perspektivne podjetniške kulture

O spodbujanju zaposlenih v podjetniških okoljih je bilo napisanega že veliko. Za inovativnost pa je kljub temu treba poudariti neizpodbitno dejstvo, ki ga morajo osvojiti vsi podjetniki, ki želijo na trgu več kot zgolj obstajati in preživeti. Vsa skrivnost je v kulturi podjetja. Ta je bodisi naklonjena tistim, ki razmišljajo in poskušajo stvari izpolniti, popraviti ali spremeniti, bodisi je odklonilna in deluje kot zaprta skrinja, ki je ni mogoče odpreti in premakniti. Podjetje, ki spodbuja k inovativnosti, dosega nedvomno boljše rezultate in ni ob tem nič bolj »obremenjeno« z dodatnim delom. Po navadi odprtost do razvojnih možnosti izvira iz kulture direktorja in vodstvenega tima. Če ti prepoznavajo pomen inovatorstva na vseh področjih, potem se zavedajo, da lahko takšen pristop podjetju samo koristi. Zakaj je tako? Prvič, podjetje, ki spodbuja k novim idejam, po navadi poskuša vključiti v ta proces celoten kolektiv, in ne samo razvojnega oddelka (če ga ima). Nove pristope zna vplesti v razmišljanja vseh, kar se na koncu izkaže kot vsesplošno sprejetje inovativnih korakov in miselnosti, da so vsi soustvarjalci in graditelji napredka. To ima za posledico tudi večjo željo po uresničitvi novosti in vsesplošen občutek vpletenosti. Podjetja, ki so to spoznala, skozi leto od svojih zaposlenih dobijo na stotine zamisli in namigov, ki so vsi potencialne inovacije. Takšen način razmišljanja pa ima še eno pomembno korist – ljudi ne nagradujemo za njihove prispevke materialno, ampak jim dajemo družbeno veljavo in občutek aktivnega doprinosa k skupnemu napredku.

Inovacijski procesi v podjetju se nikoli ne smejo končati

Navadno podjetja prihajajo na trg z novostmi, izboljšavami, nadgradnjami in podobnim od časa do časa. V podjetju pa naj bi bil proces inovativnega razmišljanja in udejanjanja stalnica. Le s takšnim pristopom lahko upamo, da podjetju ne bo zmanjkalo potrebnega konkurenčnega goriva.

Vsakdo je lahko inovator

Če se je nekoč imelo za inovatorja nekoga, ki se je domislil nečesa povsem novega in do zdaj neznanega, pa današnje pojmovanje inovativnosti, še posebno v podjetništvu, presega takšno miselnost in vanjo vključuje tudi minimalne spremembe in izboljšave. Pomembno je le, da se te pozitivno odražajo na poslovanje v najrazličnejših možnih oblikah: večja prodaja, večji dobiček, boljši imidž in ugled, večja stabilnost poslovanja, manjša tržna ranljivost, večja pripadnost podjetju, manjši stroški proizvodnje in poslovanja, skrajšani postopki dela, učinkovitejša organizacijska struktura, večja in širša družbena sprejemljivost itd. V tem smislu je inovator lahko prav vsak, od direktorja do skladiščnika, od kadrovičarja do vratarja, od finančnika do šoferja, od računovodje do snažilke.

Koliko je vredna inovacija

Vrednost inovacije je stvar več ravni pojmovanja. Če prinese dobiček, gre za računovodski izkaz, če poveča sloves podjetja, gre za uglednost, če prinese korak pred konkurenco, gre za tržno varnost, če jo lahko prodamo, gre za področje kapitala. Vse to so vrednosti, ki so izmerljive ali pa tudi ne. Pomembno je, da upoštevamo vse ravni vrednosti, ki jih inovacije povzročajo, in v tem duhu tudi vrednotimo tiste, ki so inovacijo v podjetju generirali. Generalne novosti in izumi

praviloma ne prinašajo hitrega dobička. V povprečju je razvojna doba za povrnitev finančnega vložka vsaj pet let. Vendar je vizionarstvo tisti element podjetništva, ki bo inovacijo financiralo in jo držalo nad vodo, vse dotlej, da bo začela prinašati dobiček in uspeh na trgu.

Vir: Agencija poti – članki.

Jože Kočevar

Občina Polzela preusmerja dejavnost v obrtne in storitvene dejavnosti

Strateški cilj naše lokalne skupnosti je trajnostno povečanje blaginje občanov in občanov, in se odraža kot uravnotežena celota gospodarskih, socialnih in okoljskih sestavin. Trenutno stanje gospodarstva v Občini Polzela zaradi stečaja Garanta, d. d., in še vedno trajajočega stečajnega postopka ter finančne stiske podjetja Polzela tovarna nogavic, d. d., kaže, da se izvrševanje tega cilja vse bolj odmika.

Občina Polzela je bila do zdaj tradicionalno usmerjena v industrijsko predelovalno dejavnost, v zadnjih letih pa, zaradi stečaja Garanta, d. d., in zmanjšanja števila delavcev v Polzela tovarni nogavic, d. d., preusmerja dejavnost v druge obrtne in storitvene dejavnosti.

V letu 2014 je bilo v Občini Polzela registriranih 174 manjših podjetij in 117 gospodarskih družb, ki skupaj zagotavljajo 621 delovnih mest. Občina Polzela je tudi zaposlitveni center za sosednje občine, povečujejo pa se tudi dnevne migracije v druga zaposlitvena središča.

Intenzivna rast prebivalstva v občini že daljše obdobje močno prehitava ponudbo zaposlitvenih možnosti. Razmerje med številom delovno aktivnega prebivalstva in številom delovnih mest je neugodno, saj ima občina precej manj delovnih mest, kot je aktivnega prebivalstva.

Delež aktivnega prebivalstva je v Občini Polzela v zadnjih petih letih padel za nekaj več kot 100 oseb, prav tako se je zmanjšal delež prebivalcev, zaposlenih pri samozaposlenih. Delež zaposlenega prebivalstva se je zmanjšal za 6 %.

V mesecu maju 2015 je bilo:

delovno aktivnih prebivalcev v občini	1221
zaposlenih	977
samozaposlenih	244
samozaposlenih kmetov	77
delovno aktivnih vseh prebivalcev	2345
reg. brezposelnosti	331
stopnja brezposelnosti	12,4%
dlje časa brezposelnih (12 ali več mesecev)	161
dlje časa brezposelnih (24 ali več mesecev)	85

Število zaposlenih prebivalcev v podjetjih, družbah in drugih organizacijah je v obdobju od 2009 do 2014 padlo s 1351 oseb na 977 oseb. Število samozaposlenih oseb in število samostojnih podjetnikov je približno enako v zadnjih petih letih. Glede na to, da trend kmetov pada, je v občini še vedno registriranih 251 kmetijskih gospodarstev, od tega je samozaposlenih kmetov 77.

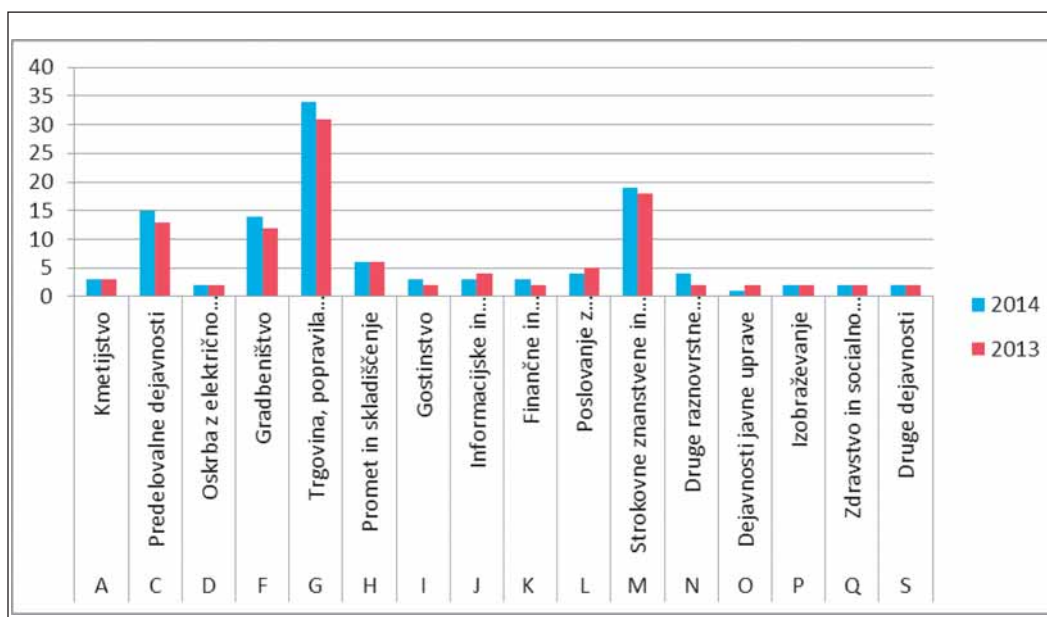
Občina Polzela, kot lokalna skupnost, za doseg cilja razvoja gospodarstva na območju občine, zagotavljanja novih delovnih mest in s tem zmanjševanja socialnih transferov na drugi strani vpliva tako, da investira v gospodarsko infrastrukturo in v infrastrukturo varstva

okolja z razvojem storitev obveznih lokalnih javnih služb varstva okolja, s ciljem zagotoviti uporabnikom zanesljivo in stroškovno učinkovito dostopno infrastrukturo, katere gostota bo sočasno upoštevala varnostne potrebe, mobilnost prebivalcev in blaga, smotrno uporabo energije ter varstvo okolja.

Pričakuje se, da bodo ti ukrepi glede na prostorske danosti občine in izjemno pomemben geografski položaj ter bogato naravno in kulturno dediščino sčasoma ustvarili tudi alternativne razvojne priložnosti in s tem pogoje, v katerih bodo trajnostne priložnosti vse večje in tudi ekonomsko vse bolj zanimive.

Magda Cilenšek

Število poslovno aktivnih gospodarskih družb v Občini Polzela po dejavnostih:

MEJNI SPORI

Kako natančen je kataster?

Število mejnih sporov ne pojenja in mnogi se zavlečejo v dolgotrajne ter drage postopke, ki pogosto poslabšajo odnose med sosedi tudi za več generacij.

Vzroki za spore so različni: danes se ljudje veliko bolj ukvarjajo z zemljiško knjigo, podatki so lažje dostopni, na voljo so ortofoto posnetki. Z vseh teh posnetkov se lahko hitro razberejo razlike med mejami v naravi in katastru. Te razlike spodbudijo dvom o pravilnosti mej in spori se lahko začno. Vzrokov za neujemanje mej v katastru in naravi je več. Osnova za kataster je **franciscejski** kataster. Ime je dobil po cesarju Francu, ki je na začetku 19. stoletja zaukazal izmeriti cesarstvo. Z izmero in kategorizacijo parcel je želel izvesti pošten davek na zemljo. Merilci so bili za to delo izsolani, a meritve so izvajali s skrajno preprostimi sredstvi. Ker je bil poudarek na davku iz kmetijskih zemljišč, so izmerili in izrisali predvsem kmetijske parcele. Gozd v tistem času ni bil tako pomemben, zato so ga izmerili in izrisali manj natančno. Kljub temu so se na ravnini in pri zmernem naklonu meje v katastru dobro ujele z naravnimi. Pri bolj razgibanem in poraščenem terenu, kjer ni bilo mogoče videti celotne ravne linije meje, pa je bil kataster manj natančen.

Leta 1861 je bil vzpostavljen kataster za celotno monarhijo. Od takrat pa se je marsikaj spremenilo: parcele so se prodajale in menjavale, nekatere naravne meje (potoki, reke, poti) so se premikale, druge so se ravnale. Marsikatera od teh sprememb ni bila uradno zabeležena in je odšla v pozabo.

Obnovljen mejnik

Previdno z ortofoto posnetki

Na prehodu iz 20. v 21. stoletje se je stari kataster (merilo 1 : 2880) pretvoril v digitalnega (1 : 2000).

Pri tem so se določene točke izmerile, večina pa je bila preračunana iz starih podatkov in tako so se prenesle tudi vse napake in nedoslednosti. Od kar ortofoto posnetki predstavljajo osnovo za kmetijske subvencije, so splošno razširjeni, lastniki pa prek njih tudi opazijo napake pri mejah parcel. Vendar je treba opozoriti na določeno popačenost parcel na ortofoto posnetkih. Posnetki nastajajo iz zraka in nanje vplivata predvsem nadmorska višina oziroma oddaljenost letala od terena, ki se snema. Višje ležeče parcele (bližje fotoaparatu) so na videz večje od nižje ležečih. Seveda geodeti uporabljajo različne matematične modele, s katerimi te napake zmanjšajo, težko pa jih povsem odpravijo.

Naravna meja – večja pravna moč

Kadar ugotovimo razliko med mejami parcele v katastru in pa stanju v naravi, moramo najprej upoštevati prej omenjene pomanjkljivosti katastra. Naravna meja v pravnih sporih prevlada, še zlasti, če so se mejaši po njej ravnali zadnjih 30 let in jo upoštevali brez sporov. Seveda je mogoče katastrsko mejo prenesti tudi v naravo, a to ni poceni in po navadi pomeni tudi premik meje, pri tem pa se vedno nekdo počuti ogoljufanega. Pogosto se obtožuje geometre, da so napačno izbrali ali izmerili izhodiščne točke. Seveda je to neumnost. Odmiki so praviloma posledica napak v izhodiščnem katastru. Današnje merilne naprave omogočajo mejo na centimeter natančno. V starem katastru pa je pri merilu 1 : 2880 polovica milimetra (kar je še nekako mogoče razločiti s karte) v naravi predstavljala 1,44 metra. Upoštevanje še napako pri meritvi, je meja v katastru lahko tudi par metrov stran od dejanske, a to je ljudem v sporu težko dopovedati. Pogostokrat se pravdajo za manj kot en meter, pa tudi za kakšno drevo. V takšnem primeru je pametneje izmeriti naravno mejo in po njej popraviti kataster. Seveda pa je predrago in prezamudno, da bi ponovno izmerili vse parcele in vzpostavili nov kataster.

Obnavljati mejnike

Z opuščanjem obdelave in zaraščanjem kmetijskih zemljišč se marsikje izgubi tudi naravna meja. Z različnimi posegi (gradnja cest, strojna obdelava) se marsikdaj odstranijo ali uničijo mejniki. Zlasti z opuščanjem lastne obdelave pri dajanju zemlje v najem ali tudi tam, kjer se za delo koristijo usluge tujih ponudnikov. Ti po navadi obdelujejo z visoko zmogljivo mehanizacijo in jim meje predstavljajo le oviro in navadno ne pazijo ravno na mejnike. Z rednim obnavljanjem mejnikov in čiščenjem okolice ter z morebitnim dodatnim označevanjem z višjimi količki ti postanejo dobro vidni in je manjša verjetnost, da bi jih pri obdelavi poškodovali ali odstranili.

Pri sodobnih geodetskih meritvah se pri določanju mejne točke poleg skice zapišejo tudi njihove koordinate in jih je vedno mogoče naknadno določiti, čeprav se je originalni mejnik izgubil. Je pa tovrstno določanje mej zamudno in drago, zato večina lastnikov ostaja pri starem približnem katastru. Želim vam čim manj tovrstnih težav.

Vir: Kmetovalec

Vili Pižorn

UNIFOREST
PRODAJALNA

POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER

motorna žaga
Jonsered CS2260
843,00 €
REDNA CENA: 937,00 €
59,8 cm³ | 3,5 kW (4,8 KM)
18" / 45 cm | 5,6 kg

ZAŠČITNA OBUTEV
HAIX

MIKLAVŽEV POPUST
-15%

PESTRA IN UGODNA PONUDBA GOZDARSKE OPREME!

PAN TIM d.o.o. | Industrijska cona Latkova vas 81d, 3312 Prebold
T: 03 777 14 23 | M: 051 665 566 | E: trgovina@uniforest.si | www.uniforest.si
DELOVNI ČAS: ponedeljek–petek: 7.00–17.00, sobota: 7.00–12.00

Deset pravil za sajenje sadnega drevja

Sadilna jama

Sadno drevje moramo posaditi pravilno, saj s tem zagotovimo dobro rast rastline, kar vodi tudi k bogatemu pridelku. Spodaj opisan postopek se nanaša predvsem na jabolano in hruško, naši sadni vrsti. Sicer pa načela sajenja ostajajo enaka tudi za druge vrste.

Za sajenje potrebujemo:

- **kakovostno sadiko,**
- **hlevski gnoj ali mineralno gnojilo z majhno vsebnostjo dušika** (na slabih tleh še dobro prst, ki nadomesti izkopano),
- **primerno orodje** (lopata, vile, samokolnica, vedro, sadjarske škarje),
- **kol** (vsaj 2 m in naravno vezivo),
- **mrežo proti voluharju.**

Sadilno jama izkopljeemo približno pol metra globoko in v premeru od pol do enega metra. Pri slabših tleh napravimo večji izkop.

Izčrpane sadike je pred sajenjem dobro namakati vsaj pol ure. Namakamo jih v mešanici vode, ilovice in preperelega hlevskega gnoja (vsake sestavine naj bo tretjina).

Dno izkopa z lopato zrahljamo, nato pa v jama zmečemo »na glavo« obrnjeno rušo izkopa. Čez to damo za dvojce vil gnoja ali mineralno gnojilo, čezenj pa plast zemlje in vse skupaj dobro zahodimo.

Na sredino jame postavimo mrežo proti voluharju, tako da je vsaj deset centimetrov nad ravnino tal.

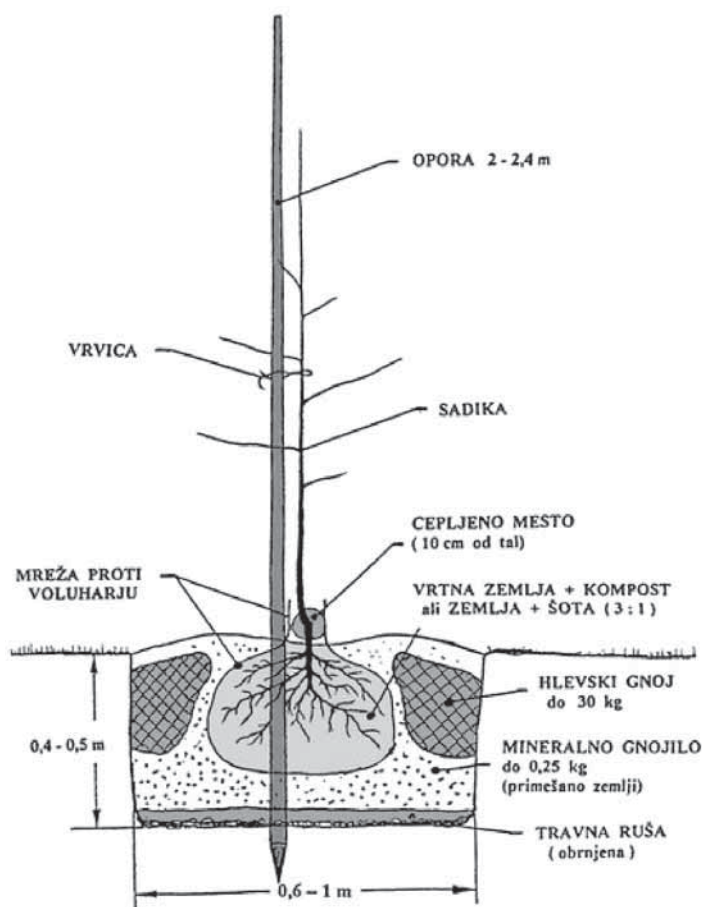
Zapičimo kol, nato pa boljše prst nasujemo v obliki stožca, da na njem razporedimo korenine sadike, ki smo jih poprej skrajšali, če so bile res predolge ali poškodovane. Med sadiko in kolom naj bo 10 cm razmika.

Korenine drevesa obsujemo z enako, torej dobro prstjo, sadike pa medtem držimo in jo vmes z občutkom rahlo potresemo v navpični smeri. Rahlo prst, ki se tako prileže koreninam, le blago pritismo z noge.

Nasuto zemljo ob obodu izkopa močno zahodimo, da se posede. Tako pogreznjen obroč zapolnimo s hlevskim gnojem; tokrat ga dodamo manj kot na dno.

Jamo obilno zalijemo in počakamo, da vse popije. Če je zemlja zelo suha, jama prvič zalijemo že pred sajenjem. Obilno zalivanje je koristnejše kot teptanje zemlje, na oba načina pa iztisnemo odvečen zrak iz jame in tako vzpostavimo tesen stik korenin z zemljo.

Jamo pred koncem dosujemo z zemljo do vrha ali raje nekoliko više, ker se zemlja s sadike vred sčasoma posede. Glejmo, da bo imela pozneje vraščena sadike cepljeno mesto 5–8 cm nad tlemi.

Skica sajenja dreves

Sadiko privežemo h kolu na njegovo senčno stran, vez na sadike pa naj bo zaradi posedanja višje kot na kolu. Vrh sadike skrajšamo za do četrtino, tretjino; na tem mestu bosta odgnala nov vrh in nova etaža (ogrodnih) vej.

Pogoste napake pri sajenju:

- preveč gnojimo,
- hlevski gnoj damo v stik s koreninami,
- izberemo prekratek in predebel kol,
- sadike pretesno privežemo,
- premalo zalijemo,
- korenine pregrobo zahodimo.

Drevje, ki ga sadimo spomladi

Zaradi slabših vremenskih razmer in mraza pozimi je nekatere sadne vrste priporočljivo saditi le spomladi, saj njihove sadike, ki jih posadimo jeseni, pogosto propadejo. To so: breskve, marelice, vinska trta, kutine, orehi in robidnice.

Vir: Kalia

Vili Pižorn

SVETOVNI DAN ČEBEL ZDRUŽUJE SLOVENCE IN POVEZUJE SVET

Čebele in drugi opraševalci so za življenje ljudi zelo pomembni. Od opraševanja je odvisna kar tretjina pridelane hrane na svetu in čebele imajo med vsemi opraševalci najpomembnejšo vlogo. Z opraševanjem opraševalci omogočajo kmetijsko proizvodnjo, ki zagotavlja varno preskrbo s hrano, čebele pa poleg tega s svojimi visoko hranljivimi izdelki pomembno prispevajo še k izboljšanju kakovosti prehrane za ljudi.

Čebele imajo z opraševanjem pozitivne učinke na celoten ekosistem in z njim povezanim ohranjanjem biotske raznovrstnosti v naravi. Biotska raznovrstnost je ključnega pomena za razvoj in ohranjanje naravnega okolja. Med drugim nam zagotavlja hrano, kisik, čisti vodo in zrak, stabilizira vreme in podnebje ter pomaga pri sposobnosti prilagajanja na spremembe. Čebele so poleg tega tudi dober biokazalnik razmer v okolju. Z opazovanjem njihovega razvoja in zdravstvenega stanja lahko ocenjujemo, kdaj se v določenem okolju nekaj dogaja in kdaj je treba ukrepati. Če se na opozorila ne odzovemo pravočasno, so lahko poznejše posledice še večje.

V zadnjem obdobju so, predvsem na območjih z intenzivnim kmetijstvom, čebele in drugi opraševalci vse bolj ogroženi. Njihov življenjski prostor se spreminja in krči, s tem pa so razmere za njihovo življenje in razvoj vse slabše. Medovitih površin je zaradi vse večjih površin monokultur in spremenjene ter intenzivnejše tehnologije pridelave travinja vse manj, in še te nudijo čebelam potrebno hrano le v krajših obdobjih in zmanjšani pestrosti kot nekoč.

V sklopu prizadevanj za zaščito čebel ima pomembno vlogo ozaveščanje javnosti o pomenu čebel in čebeljih pridelkov. Zato bo Republika Slovenija na pobudo Čebelarke zveze Slovenije Organizaciji združenih narodov predlagala, naj 20. maj razglasi za SVETOVNI DAN ČEBEL. 20. maj smo predlagali, ker je to dan, ko se je rodil Anton Janša (1734–1773), ki je poznan kot začetnik modernega čebelarstva in eden izmed takratnih najboljših poznavalcev čebel. Bil je prvi učitelj modernega čebelarstva na svetu, saj ga je že cesarica Marija Terezija imenovala za stalnega učitelja čebelarstva na novi čebelarski šoli na Dunaju. Njegovo delo in življenje je opisano v mnogih čebelarskih knjigah, med drugim tudi v knjigi *Svetovna zgodovina čebelarjenja*, ki je bila izdana leta 1999.

Čebelnjak in stojšče čebel

Do zdaj so pobudo podprle že številne organizacije in posamezniki. Med drugim je pobudo v sklopu 44. čebelarskega kongresa Apimondia 2015 v Južni Koreji podprla tudi največja svetovna čebelarska organizacija Apimondia. Pobuda združuje različne organizacije, posameznike in tudi različne politične stranke, saj pobudo z veseljem podprejo skoraj vsi, ki se z njo seznani.

Ker želimo, da pobudo podprejo in se z njo še bolj seznanijo tudi slovenski čebelarji in preostala zainteresirana javnost, bo v mesecih od decembra 2015 do marca 2016 predsednik Čebelarke zveze Slovenije Boštjan Noč z zaposlenimi s prepoznavnim vozilom obiskal vsa čebelarska društva v Sloveniji in o pobudi informiral prisotne. Na dogodke bodo povabljeni župani, znane osebnosti in še kdo z določenega območja, ki bodo želeli v sklopu dogodka pobudo podpreti. O terminu obiska bodo čebelarska društva obveščena, z njimi bo dogovorjena lokacija obiska in morebiten program. Informacije bodo posredovane tudi lokalnim medijem, da bodo lahko informirali krajanje, da se bodo lahko srečanj udeležili in tako podprli prizadevanja Čebelarke zveze Slovenije.

.....Dr. Peter Kozmus

OPRAVILA V NARAVI MESECA DECEMBRA (gruden)

V SADOVNJAKU IN VINOGRADU

Sadimo skoraj vse sadne vrste in vinsko trto, če le vreme dopušča. Če temperature niso prenizke, obrezujemo in čistimo vinsko trto ter sadno drevje. Pri mladih rastlinah pregledamo vezi in oporo. Obrežemo drevesa, ki jih nameravamo precepiti. Če zemlja ni zmrznjena, lahko opravimo zimsko oranje. Gnojimo. Nabavljamo gnojila, škropiva, popravljamo orodje in opravljamo vzdrževanje kmetijskih strojev.

V ZELENJAVNEM VRTU

V zabojček s peskom vsadimo zimski radič in posejemo krešo. Postavimo jih v temen, nekoliko toplejši prostor. Začenjamo obirati zimsko zelje, rdeč radič, endivijo. Če je vreme primerno, lahko sejemo grah, sadimo česen in čebulo. Zemljo prerahljamo z vilami tam, kjer je trda, nato jo zastremo z vrtnimi odpadki. Na dovolj toplih območjih konec meseca sejemo paradižnik za vzgojo v rastlinjaki. Spremljamo zdravstveno stanje v nasadih kapusnic in solatnic in po potrebi ukrepamo.

NA POLJU

Pred mrazom njive globoko preorjemo, da lahko zemlja čez zimo pomrzne, kar izboljša strukturo tal.

V KLETI

Redno nadzorujemo temperaturo v kleti. Pri višji temperaturi pride do tihega vrenja, ki je zaželeno pri sortah z visoko kislinno stopnjo. Za vina z manj kisline te vrste vrenje ni zaželeno. Kontrola kakovosti vina je mogoča le z analizo. Pred vsakim posegom v vino se posvetujemo z enologom, ki na podlagi analize določi najprimernejša sredstva za ukrepanje.

Iskrice za gruden:

- Kadar v adventu jug hladi, drugo leto dosti sadja rodi.
- Vedno bo obstajalo pero za pisanje bodočnosti, a nikoli ne bo radarke za brisanje preteklosti.
- Polna luna blizu božiča južno zimo nam da.
- Srečnejši je tisti, ki daje, kakor oni, ki jemlje.
- Usedi se na svoje mesto, potem te nihče ne bo preganjal.

Vir: revija Moj mali svet.

.....Ferdinand Glavnik

Čaroben škratov pohod z lučkami do Šeneka in nazaj

Čeprav je sonce že zašlo, je pred vrtcem zasijal otroški smeh z iskrkami v očeh in lučkami v rokah, ki so jih otroci izdelali sami ter jih s ponosom razkazovali drug drugemu.

Končno smo dočakali četrtek, 12. novembra 2015, in Čaroben škratov pohod z lučkami do Šeneka **in nazaj** na temo letošnjega tedna otroka »Povej naprej ...«.

V stilu interaktivne družabne igre »giblivi telefon« smo se v sproščenem vzdušju izmenjaje z dolgimi koraki, mahanjem, korakanjem, hopsanjem, vzvratno hojo v doooooolgi koloni resnično aktivno sprehodili do pravljičnega gozda, kjer so nas pričakali škratje in nam prižgali svečke v lučkah, ki so vsaka v svoji lepoti čarobno zasvetile v temi.

Upočasnili smo korak ter v soju luči ob prepevanju otrokom ljubih pesmi previdno skušali prinesiti vsak svojo lučko prižgano nazaj do vrtca, kjer smo izmenjali vtise, se okrepčali z domačim čajem in kruhom, si zaželeli vse dobro in z lučkami odšli v noč proti domu.

Lučke še vedno svetijo ter kot prijeten in doživet spomin grejejo naša srca ... »Lušno« je bilo.

Prijetno jesensko medgeneracijsko srečanje.

.....Simona Onuk

Čistilna akcija

Vpetek, 13. novembra 2015, smo v vrtcu organizirali čistilno akcijo. Pred pričetkom urejanja okolice smo si v igralnici ogledali predstavo »Žabica je rešena«. V predstavi smo spoznali pravilno razvrščanje odpadkov ter kako pomembno je čisto okolje. Nato smo se odpravili počistiti naše dvorišče in igrišče. Uživali smo ob grabljenju odpadlih drevesnih iglic in listja, urejanju gredic, čiščenju vrtno hiške, pometanju tal ... Pokazali smo svojo spretnost pri prevažanju polnih samokolnic zeli. Po končanih opravilih nam je ostalo še nekaj minutk za prijetno druženje z ostalimi vrstniki iz vrtca.

Grabimo, nakladamo, prevažamo!

.....Nadja Košec

Prvi planinski pohod najmlajših planincev v Šenek

36 mladih planincev vrtca in 1. razreda OŠ Polzela se je z mentorcami in vodniki v sredo, 4. novembra 2015, odpravilo na prvi jesenski planinski pohod v Šenek. V prijetnem vzdušju in lepem sončnem vremenu sta nam dve urici druženja hitro minili. Na cilju nam je predsednik Planinskega društva Polzela Zoran Štok predstavil osnove planinarjenja, kaj sodi v nahrbtnik in kako moramo biti oblečeni in obuti. Popoldne nam je hitro minevalo v prijetnem klepetu s prijatelji, ob malici iz nahrbtnika in igri. Na Polzelo smo se vrnili po temi z nočnimi svetilkami že v pričakovanju naslednjega planinskega pohoda v Založe, ki nas čaka še ta mesec.

Končno na cilju.

.....Tanja Sadnik

Razstava o gasilcih v mesecu požarne varnosti

V mesecu oktobru, mesecu požarne varnosti, smo v 3. b in 3. c namenili nekaj časa gasilcem. Brali smo zgodbe o gasilcih, pisali svoje misli o tem pomembnem poklicu, pri likovni umetnosti pa smo z aktivno linijo upodobili gasilce v akciji.

Barbara Hudoklin in Vera Bombek

Brez gasilcev bi se nam slabo godilo. Gasilci so pogumne osebe. Na gasilce se lahko vedno zanesemo, če se kdo utaplja ali če gori. Vedno morajo biti pripravljeni. Gasilci morajo biti močni.

Svit Kračun Pižmoht, 3. c

Ali ste vedeli, da obstajata dve vrsti gasilcev. To so prostovoljni gasilci in poklicni gasilci. Gasilec mora vsako jutro pregledati gasilski tovornjak, če je pripravljen na akcijo. Ko zazvoni alarm, morajo iti v akcijo. Gasilci ne smejo biti sprti in morajo ostati ekipa.

Alen Ramić, 3. c

Gasilci pomagajo ljudem, ko so poplave. Pomagajo tudi v prometnih nesrečah. Gasilci vsak dan pregledujejo cisterno, čelade, uniforme, gume in še kaj. Če se vname požar, pokličemo 112. Ko pokličemo gasilce, povemo svoje ime, kraj nesreče ali požara, kaj se je zgodilo in koliko je ponesrečencev. Poklic gasilca je zelo pomemben. Opravlja težka dela. Vsako leto je na šoli evakuacija.

Matija Štemberger, 3. c

Učenci 3. c z učiteljico na razstavi.

Gasilci rešujejo pred požarom ljudi, živali in premoženje. Gasilci so oblečeni v modre uniforme z značkami. Imajo velike kombije.

Brina Butinar, 3. b

Gasilci vozijo gasilski avto. Gasijo požare in pridejo pomagat drugim, če so poplave in nesreče. Če so poplave, gasilci črpajo vodo z gasilsko črpalko.

Enej Kobe, 3. b

Preživela drugo svetovno vojno

Druga svetovna vojna je trajala od leta 1941 do 1945. Zajela je ves svet. Preživela jo je tudi moja babi Frančiška Zupan. O drugi svetovni vojni zna veliko povedati, predvsem pa o drugi svetovni vojni na Polzeli.

Babi, kakšno je bilo tvoje otroštvo?

Rodila sem se v kmečki družini, nismo bili preveč bogati. Na svet sem prišla leta 1930 kot prvi otrok v družini, bilo nas je devet. Imela sem več bratov kot sester in sem še edina, ki živi. Ko sem bila stara 5 let, sem morala začeti delati na kmetiji. Pred šolo sem morala v štal. Po šoli pa nazaj na delo. Poleti pa smo morali grabiti pokošeno travo in jo metati na vozove.

Kako si doživljala otroštvo na Polzeli?

Polzelo si bom vedno zapomnila po lepi pokrajini, velikih njivah, polnih koruze, pšenice, ajde, ječmena, hmelja, gozdovih, parkih, po velikih kmetijah in preprostih ljudeh. Po končanih opravilih smo se poleti s sosedovo Milko, Jožo, Anico, Frančkom, Pavlo, Rudijem in še drugimi odšli kopat za Savinjo.

Kakšne so bile šole, ki si jih obiskovala?

V šolo sem hodila na Polzelo. Ko smo bili mi majhni, je osnovna šola imela le 8 razredov. Rekli smo, da je osemletka. Imela sem stroge učitelje in učiteljice. Če smo se grdo vedli, so nas dali sedet v kot ali pa v oslovsko klop. V nas so metali krede ali ključke. A vseeno sem se veliko naučila. Učili smo se dva jezika: nemščino in srbohrvaščino. Po končani osemletki sem se zaposlila v Tovarni nogavic na Polzeli, kjer sem se tudi upokojila.

Vem, da si že zelo dolgo na svetu in da si preživela tudi drugo svetovno vojno. Mi lahko poveš kaj več o tem, kako si preživljala te grozne čase?

Teh časov se nerada spominjam, saj je bilo grozno. Živeli smo v strahu. Skrivali smo se po hiši. Imeli pa smo srečo, da so bili nemški vojaki prijazni do nas in so nam večkrat pomagali. Ko so prišli v hišo nesramni in

Moja babi za strojem v Tovarni nogavic.

neprijazni ljudje oz. nemški vojaški poglavarji, smo se skrili za krušno peč. Kot vojak je v vojno odšel tudi tvoj pradedi, moj oče, kjer je izgubil desno roko. Nikoli nam ni nič povedal. Bil je strog do nas, ampak zdaj vem zakaj. Med vojno je vladala lakota. Marsikdo je umrl tudi zaradi nje.

Kdaj pa si spoznala svojega ljubečega moža, mojega dedija Franca Zupana?

Spoznala sem ga leta 1963 v mesecu maju. On je živel v Zabukovici, kjer sem ga prvič videla in sva se prvič pogovarjala. Ker pa je njegova sestrična in moja prijateljica Olga videla, da sva se zelo dobro razumela, je najprej dedija povabila v Rogaško Slatino, potem pa še mene. Bilo je presenečenje tako zame kot za njega. Potem pa sva se še večkrat videla ter postala fant in punca.

Kaj te je v življenju zelo razveselilo?

Razveselili so me moji otroci in prav tako vi, vnuki.

Vem, da se je kmalu za tem, ko sta se s dedijem spoznala, rodil stric Damjan in kasneje še moja mami in teta Renata. Mami in Renata sta dvojčici, kar pomeni, da imamo to v krvi. Po kateri strani so bili predniki dvojčki?

Nikoli mi niso pripovedovali o mojih prednikih. Vem samo, da moji stari starši niso imeli dvojčkov ali dvojčic. O moževi družini pa veliko vem. In Franc je imel v sorodu strica in teto, ki sta bila dvojčka, in nečaka, ki sta bila prav tako dvojčka.

Ali je bilo težko vzgajati tri otroke?

Ne, ni bilo, saj mi je pri vzgajanju pomagal Franc. In ponosna sem na to, kako sva jih vzgojila. Vzgojala sva jih s »trdo roko«. In mi danes ni niti

malo žal, saj vem, da so zelo marljivi in stojijo za tem, kar rečejo, vztrajajo pri ciljih, ki si jih sami zadajo.

Kaj te je pri svojih otrocih najbolj razveselilo?

Najbolj me je razveselilo to, da sem dobila pridne in marljive vnuke. Čeprav menim, da bi lahko kaj več pomagali staršem in bili malo manj razvajeni.

.....Brina Likeb, 8. razred

Če ni šla k telovadbi, ni smela v kino

V preteklosti so otroci drugače preživljali prosti čas, saj ni bilo televizije, računalnikov, zanimivih igrac in drugih stvari. Njihov prosti čas je bil pogosto povezan z delom, ki so jim ga nalagali starši. Morali so pomagati pri raznih hišnih in kmečkih opravilih. Dostikrat so morali paziti na svoje mlajše bratce in sestre. Bili so zelo iznajdljivi in ustvarjalni, saj so si igrace večinoma morali narediti kar sami. Veliko so se družili in igrali v skupinah. Skupaj so se igrali otroci različnih starosti. Radi so tudi plesali. Opravil sem intervju s svojo babico Eriko Podbregar, ki mi je povedala, kako je ona preživljala svoj prosti čas.

Kako si preživljala svoj prosti čas?

Prosti čas sem preživljala v telovadnici. Hodila sem k telovadbi. Najprej k pionirkam, potem k mladinkam, kasneje pa k članicam. Ukvarjala sem se s prostimi vajami in z orodnimi vajami. Veliko otrok je hodilo, vsa mladina, bilo je zastonj, fajn je blo, zelo fajn.

Kje ste imeli telovadno društvo?

Hodili smo v bivši Partizan, sedanji Mat.

Kdo te je učil telovadbo?

Učil me je moj ata Ervin. Bil je predsednik Partizana in vaditelj vseh otrok.

Katera igra ti je bila najljubša?

Najraje sem imela boj med dvema ognjema. Vedno sem bila najdlje v polju, bila sem med najbolj spretnimi.

Ob kateri uri ste imeli telovadbo?

V telovadnici sem bila vsak dan, od treh popoldne do večera, ni bilo vprašanje časa in prostora. Drugi otroci so morali iti k maši, da so lahko šli v kino. Jaz pa sem morala k telovadbi, da sem lahko šla.

Kaj ste imeli oblečeno?

Imeli smo rdeče drese s kratkimi hlačami in majicami.

Ali ste z društvom šli na kakšen izlet?

Enkrat smo šli na nastop z vlakom v Beograd, enkrat pa z vlakom gledat skoke v Planico.

Ali si kaj časa preživela v Šeneku?

Po Šeneku smo hodili, ker so tam bili otroci kočevskih Nemcev, s katerimi smo se igrali, včasih smo se kopali v Strugi. Ti otroci so bili brez staršev. Na koncu so jih posvojile družine.

Ali ste hodili plesat?

V telovadnici smo imeli vsako nedeljo ples. Ko sem bila toliko stara kot ti, sem samo hodila gledat, ko pa sem malo zrastle, sem tudi plesala. Fantje so sedeli na eni strani, punce pa na drugi.

Ali si se igrala tudi z drugimi otroki?

S sosednjimi otroki in sošolci smo se igrali boj med dvema ognjema, muhe streljat (petelinčke zbijati), badminton, tenis, šah, ki ga znam igrati še danes.

Opravičilo za napako

V prejšnji številki Polzelana je prišlo do napake. Pri članku »Znova smo tekli« je pomotoma izpadlo ime avtorice prispevka. Prispevek je pripravila Tajda Prislan 9. razred. Za napako se avtorici opravičujemo.

Dedi Ervin in babica Erika s sotelovadci.

Kje ste se smučali?

Smučali smo se v Volčji jami, na Gosijekovem hribu. Nismo se hodili smučat drugam, le doma, kolikor je bilo snega.

Kako si dobila smuči?

Ko sem hodila v 4. razred osnovne šole, sem bila odlična, zato mi je šola podarila smuči. Prej sem imela smuči, ki mi jih je naredil moj oče. Mazali smo jih s svečami.

Ali ste kaj plavali?

Plavali smo v Strugi, ko smo malo zrastle pa v Savinji. Poleti smo se cele dneve kopali in domov prišli čisto premrazeni, ker je bila Savinja tako mrzla.

Ali si se morala ukvarjati tudi z vrtom in z živalmi?

Ja, saj smo doma imeli vrt, kokoši, zajce in psa volčjaka, ki je rad lovil mačke.

Ali si kaj delala ročna dela?

Veliko smo delali ročna dela. Mama me je naučila plesti, kvačkati in šivati prte. Hodila sem tudi na tečaj šivanja na stroj v Celje. Ob večerih sva s sestro pletli, saj nismo imeli televizije.

Ali ste morali čistiti hišo?

Vsak teden smo ribali hišo. Ni bil lakiran parket. S krtačo sem si morala poribati sobo, da je bilo lepo. Nismo imeli pralnega stroja. Zunaj smo imeli čeber, v katerega smo dali vročo vodo in potem smo ribali perilo, da smo odstranili madeže.

.....Lev Podbregar, 8. razred

Dogajalo se je ...

Obisk Kozjanskega in prireditve Kozjansko jabolko

Drugo soboto v oktobru smo se člani Turističnega društva Občine Polzela odpravili na obisk dela Slovenije, ki ga sicer ne obiščemo pogosto – na Kozjansko. Zjutraj smo se ustavili v železniškem muzeju, kjer smo bili prijetno presenečeni nad bogato zbirko, ki je nastajala štirideset let, in strokovnim vodenjem gospoda, ki je to zbirko uredil. Mimo Kozjega smo se odpeljali na tipično kozjansko domačijo, kjer smo si ogledali notranjost tipične kozjanske hiše, čebelnjak in star kozolec s pripomočki za kmečka opravila, ki so jih uporabljali nekoč. Gospodinja nam je pripravila kozjanski krompir s skuto in domačo obaro. Pot nas je vodila v Pilštanj – trg, ki je v celoti pod zaščito zaradi zanimive arhitekture zlasti zanimivih portalov okoli vrat. Tu so nam predstavili zelo uporabno rastlino rumeni dren – drnuljo, iz katere delajo žganje, marmelade in druge izdelke. V Podsredi smo si najprej ogledali prenovljen grad, v katerem so na ogled stalne in občasne razstave, ki resnično pritegnejo pozornost obiskovalcev. Popoldne pa smo preživeli na prireditvi Kozjansko jabolko. Lahko smo izbirali med številnimi domačimi izdelki in jabolki ter izdelki iz njih. Vsi udeleženci ekskurzije smo menili, da smo skupaj preživeli lep in zanimiv dan, in se prepričali, da turizem res gradijo ljudje, ki promovirajo svoj kraj s srcem in ljubeznijo.

..... Alenka Žnidar

S potepa po Kozjanskem

S koncertom okrepili medsebojne vezi

Pesem je most, ki različnosti spaja, je kot studenec, ki žejo gasi, sonce, ki gore ledene odtaja, roža, ki naše življenje krasi. **V okviru občinskega praznika Občine Polzela smo v soboto, 10. oktobra 2015, v cerkvi Sv. Andreja v Andražu zgradili most prijateljstva med Nemškim moškim pevskim zborom Röthenbacher Männerchor in Cerkvenim mešanim pevskim zborom Andraž.**

Nemški moški pevski zbor je bil ustanovljen leta 1920. Takratni člani so več ali manj prepevali vse do leta 1981, ko se je za njihov zbor začelo novo obdobje, saj je vodenje zbora prevzel gospod Peter Kurzemann, ki ga vodi še danes in od takrat deluje le z manjšimi spremembami. Izvajajo zelo širok repertoar, radi se odzovejo na mednarodna povabila in veliko nastopajo po tujini, nazadnje so bili gostje v Rusiji. Zelo radi zapojejo tudi v cerkvah, pohvalijo pa se lahko tudi s svojo zgoščenko iz bogate nemške glasbene zakladnice. V nekajdnevnem bivanju v Andražu sta jih navdušili narava in kmečko urbano okolje, predvsem pa jih je popolnoma očarala odprtost in gostoljubnost domačinov. Druženje z nemškimi prijatelji je vrhunec doživelo s koncertom. Moški pevski zbor se je predstavil z raznovrstnim glasbenim programom, zapeli so predvsem umetne in narodne pesmi. Majhen vložek k temu koncertu pa je pridal Cerkvni MePZ Andraž, ki je pod vodstvom zborovodja Jožeta Kužnika izvedel izbor skladb Marijinih pesmi domačih skladateljev. Prvi in glavni namen zbora je lepšati bogoslužja v domači cerkvi. Vsi večji prazniki cerkvenega leta pomenijo za zbor temeljitejšo pripravo, med

Zbora med izvajanjem skupne pesmi En hribček bom kupil

njimi pa vsekakor izstopa Andrejeva nedelja, saj je to praznik našega župniškega zavetnika. Programski izbor skladb je raznolik, največ pesmi pa prihaja izpod peres slovenskih skladateljev. Poleg petja se v zboru trudimo tudi za to, da bi med nami vladalo prijateljstvo in da bi se vsak, ne glede na številne raznolikosti, čutil sprejet in dobrodošel. Večer smo sklenili s skupno slovensko pesmijo En hribček bom kupil, kar je bil za nemško govoreče pevce zahteven podvig, sledilo je družabno srečanje z obljubo, da se kmalu spet snidemo, tokrat pri njih.

..... Lidija Praprotnik

Na klopi Hopsov znova Boštjan Kuhar

Hopsi so pred novo sezono, ki se je za Polzelane začela 21. oktobra 2015, z gostovanjem v Škofji Loki doživeli veliko sprememb. Najpomembnejša je na klopi rumeno-modrih, kamor je ponovno sedel Boštjan Kuhar, ki je v preteklih letih že pokazal svoje kvalitete, predvsem pa se ljubitelji košarke lahko veselijo atraktivne košarke, katere ljubitelj je novi stari polzelski trener. Veliko sprememb je nastalo v igralskem kadru, kar sedem novincev bo nosilo rumeno-modri dres, njihova skupna točka je mladost, tako da bodo Hopsi v

novi sezoni zagotovo med najmlajšimi ekipami. Novinci so štirje Američani, in sicer Royce Woolridge, Avery Dingman, Amric Fields in Trey McDonald, prav tako so novinci Urban Durnik, Frano Marasovič in Žan Kosič. Ob vseh novincih ne gre pozabiti tudi novega kapetana Uroša Godlerja, na Polzeli ostaja tudi mladi Jan Rizman, kandidati za člansko ekipo pa so tudi domači fantje Nik Stojnič, Urban Rat, Tim Rozman, Marcel Krašovic, David Ugovšek in Andraž Štok.

..... Tomaž Satler

Potomka najstarejše trte tudi v Podvinu

Potomka stoletne trte, modra kavčina z mariborskega Lenta, raste tudi v Pirhovem vinogradu v Podvinu pri Polzeli. Posajena je bila leta 2012. Nejka, kot jo imenujemo, je sicer potomka trte Nikolaje, ki raste ob obrambnem stolpu v Žalcu, zanjo pa skrbi Društvo savinjskih vinogradnikov. Potomka cepljenka je bila cepljena v trsnici Krajšek iz Radeč. Letošnja vinska letina je zelo dobra, vinogradi so dobro obloženi z lepim in zdravim grozdom, zato pričakujemo dobro in kakovostno vinsko letino.

.....Martin Kodre

Nejka, potomka najstarejše trte

Marko Božiček osvojil pet balkanskih in dve evropski medalji

Atletski veteran, domačin Marko Božiček, član AD Kladivar, je v letošnji atletski sezoni odlično nastopal.

Marko je na Balkanskih atletskih igrah za veterane v grškem Solunu, v mesecu septembru, pometal s konkurenco in osvojil kar pet medalj v svoji kategoriji M 50. Z zlatima medaljama, ki ju je osvojil v teku na 400 in 100 metrov z ovirami, kjer je postavil tudi rekord balkanskih iger, je zlato zbirko dopolnil tudi z zmago v balkanski štafeti. Nato je trem zlatim medaljam dodal še srebro v teku na 400 metrov in bron v teku na 200 metrov ter znova dokazal, da spada v sam svetovni vrh veteranske atletike v svoji kategoriji.

Še bolj pa je razveselil na evropskih igrah za veterane v Nici, v Franciji, ki so potekale med 1. in 10. oktobrom 2015. Potem ko je odlično tekkel v svoji boljši disciplini 400m z ovirami in s svojim letos najboljšim časom osvojil srebrno medaljo, je v teku na 100 m ugnal vso konkurenco in zmagal, ter svoji zbirki medalj dodal še zlato z EMG 2015!

.....Tomaž Satler

Marko z osvojenimi medaljami

Ina Rojnik zaključila izjemno sezono

Ina Rojnik je zelo uspešno atletsko sezono zaključila z dvema mednarodnima nastopoma. Najprej je z mladinsko ekipo Kladivarja nastopila v turškem Istanbulu, ki je gostil evropski klubski pokal državnih prvakinj (A-skupina). V najmočnejšem klubskem tekmovanju so celjske atletinje nastopile po 19 letih in na koncu osvojile sedmo mesto v Evropi, zelo malo je zmanjkalo do šestega mesta in posledično obstanka v A-skupini. Ina je najprej osvojila tretje mesto v teku na 400 metrov, pozneje pa je kot zadnja predaja v štafeti na 4 x 400 metrov z odličnim tekom ujela in prehitela dve tekmici ter štafeti pritekla peto mesto. Da gre za veliko tekmovanje in da je bila konkurenca izjemna, priča dejstvo, da se je Ina kot edina Celjanka uvrstila na stopničke.

Čisto za konec sezone je Ino doletela še velika čast, saj je nastopila v slovenski članski reprezentanci na ekipnem balkanskem prvenstvu, ki ga je letos gostilo Velenje. Nastopili so vsi najboljši slovenski atleti, Slovenija pa je ubranila lanski naslov balkanskih prvakov. Ina je nastopila v mešani štafeti na 4 x 400 metrov, v njej pa so poleg Ine Rojnik tekli še Luka Janežič, Žan Rudolf in Aneja Simončič. Omeniti velja, da je vlogo kapetanke reprezentance opravljala Marina Tomič, ki pa tokrat ni nastopila, saj teka na 100 metrov z ovirami ni bilo v programu tega tekmovanja. Ina se je po kratkem premoru že začela pripravljati na dvoransko sezono, ki je lahko dober kazalnik pripravljenosti za naslednjo poletno sezono, ko bo glavni cilj Ine Rojnik doseči normo za mladinsko svetovno prvenstvo, ki bo v ruskem Kazanu.

.....Tomaž Satler

Na sliki odlična Ina Rojnik

Malteška čajanka z Gorazdom Bastašičem

Vponedeljek, 12. oktobra 2015, je na gradu Komenda na Polzeli pod okriljem ZKTŠ Polzela potekala 6. malteška čajanka, tokrat z Gorazdom Bastašičem, Polzelanom po rodu, ki je danes grškokatoliški duhovnik v župniji sv. Petra in Pavla v Mrzlem Polju v Žumberku. Z ženo Ivko, ki je novinarka Radia Marija, in tremi sinovi živi v Zagrebu. Obiskovalcem čajanke je bilo zanimivo dejstvo, da se grškokatoliki za razliko od rimokatolikov lahko poročijo in si ustvarijo družino, preden so posvečeni. Grškokatoliški škof pa lahko postane le nekdo, ki živi v celibatu oziroma je menih. Ko sem pripravljala vsebino tokratne čajanke, me je zelo razveselila pobuda njegovih prijateljev iz skupine Margareta s Polzele, ki nosi ime naše zavetnice sv. Marjete in katere ustanovitelj je prav Gorazd Bastašič. Presenečenje je popestrilo že tako zelo zanimiv in bogat pogovor. Člani Margarete so Gorazda pozvali, naj se jim pridruži pri izvajanju pesmi »Jezus, naj bom tvoj sončni žarek«, za katero je sam napisal besedilo. Čeprav že dolgo niso sodelovali, se jim je gost pridružil na kitari in ob petju podoživel številne lepe trenutke, ki so jih v petju in druženju dolga leta doživljali na Polzeli.

Čajanke se je udeležila Gorazdova družina, sošolci iz osnovnošolskih klopi, prijatelji in takratna ravnateljica, gospa Valerija Pukl, ki se je spominjala, kako iznajdljiv in spreten fant je bil. Navzoč je bil tudi gospod župnik Jože Kovačec, ki je ob novi maši 2008 poskrbel, da je bila slovesna ponovitev z rimskokatoliškimi običaji tudi na rodni Polzeli, večkrat pa

Voditeljica Dragica Sternad Pražnikar z gostom Gorazdom Bastašičem

ga tudi povabi na somaševanje v domači kraj. Tudi številni gostje so z zanimanjem prisluhnili najinemu zanimivemu pogovoru ter ga skupaj nadaljevali po čajanki v prijetnem druženju ob pogostitvi, ki jo je pripravila Gorazdova družina, in sladki pozornosti gobarsko-mikološkega društva.

..... Dragica Sternad Pražnikar

Milan Koren ponovno žanje uspehe v agilitiju

Letošnja sezona tekmovanj v agilitiju se je končala. Milan Koren s Polzele je ponovil lanski uspeh in skupaj s svojim psom šnavcerjem postal zmagovalac Pokala Slovenije. Uspeh sta nadgradila tudi kot podprvaka na državnem prvenstvu.

Agiliti je najbolj atraktivna, dinamična in zabavna kinološka disciplina, primerna za različne generacije vodnikov in praktično vse pse. Milan Koren v agilitiju aktivno tekmuje že skoraj 20 let in že vrsto let niza uspehe. Milan Koren in njegov pes Boy, člana Kinološkega društva Pluton, sta celotno sezono tekmovanj vodila v skupnem seštevku kategorije A2-small, vendar jima je zadnja tekma v Kopru zaradi zasedenega tretjega mesta odnesla tako želen naziv državnega prvaka. Zadovoljiti sta se morala s skupnim, še vedno odličnim, drugim mestom. Drugače pa se je končala sezona tekmovanj za Pokal Slovenije, kjer sta v skupnem seštevku sedmih tekem iz tekme v tekmo samo krepila svojo prednost in na koncu zasluženo slavila prvo mesto v svoji kategoriji. Da je agiliti res zelo priljubljena oblika rekreacije, govori tudi podatek, da je v letošnji sezoni tekmovanj za Pokal Slovenije točke osvajalo kar 333 tekmovalcev iz šestih držav. Milan poudarja, da je pot do uspehov dolga, vendar zabavna in atraktivna. Ko pes zna že mnogo, vodnik ugotovi, da se zanj učenje šele začinja.

Milan Koren in Boy med tekmo

..... Anja Marjetič

Vrtčevska knjižnica v Andražu bogatejša za 80 knjig

Vtednu otroka, to je od 5. do 11. oktobra 2015, smo v Društvu prijateljev mladine Andraž izvedli dobrodelno akcijo, ki smo jo namenili zbiranju otroških knjig in slikanic v domačem kraju Andraž nad Polzelo, z namenom obogatiti vrtčevsko knjižnico v Andražu. Z veseljem sporočamo, da smo zbrali 80 otroških knjig in slikanic. Te smo 5. novembra 2015 z veseljem predali svojemu namenu otrokom, ki obiskujejo vrtec v Andražu.

Vsakemu, ki je podaril knjigo, se iskreno zahvaljujemo. Prepričani smo, da bo otroke prav vsaka knjiga osrečila in obogatila.

..... Valentina Toman Čremožnik

Malteška pomoč - sprejem novih članov

Vsoboto pred misijonsko nedeljo je bilo v cerkvi sv. Križa na Gori Oljki nad Polzelo v Malteško pomoč Slovenija sprejetih šest novih članov, dve članici in štirje člani. Sprejem je bil med sveto mašo, ki jo je daroval gospod kanonik Borut Košir, magistralni kaplan Suverenega malteškega viteškega reda (SMVR). Sprejem je vodil poveljnik malteške pomoči Martin Prereza, slovesno obljubo pa je sprejemal častni predsednik SMVR dr. Peter Vencelj.

Po slovesnosti so si na Polzeli v gradu Komenda ogledali še stalno razstavo malteškega reda na Slovenskem. Z zanimanjem so si ogledali tudi številne medalje, priznanja in slovesne uniforme pred leti umrlega malteškega viteza Štefana Faleža, ki je vrsto let deloval v Rimu in za katerega je znano, da je papežu Janezu Pavlu II. predlagal, naj Vatikan prvi prizna samostojno državo Slovenijo, kar se je nato tudi zgodilo.

..... Stanko Novak

Polzelski likovniki dosegli odlične rezultate

Na zaključni prireditvi projekta Zlata Paleta Zveze likovnih društev Slovenije, ki je bila v soboto 14. novembra 2015, v Trbovljah, so Likovniki KUD Polzela dosegli odlične rezultate, ki so nam v ponos in veselje.

Z dvanajstimi priznanji, štirimi certifikati in eno zlato paleto so se uvrstili na peto mesto najuspešnejših likovnih društev v Sloveniji.

Priznanja za svoja dela so prejeli:

- Cvetka Vačun, »Trije grehi«
- Jožica Špegel, »Strupena kraljica«
- Božena Berčon, »Metulj«
- Božena Berčon, »Čudežna potovanja«
- Ida Jevšnik, »Raj na zemlji«
- Anica Tamše, »Flemingo se šopiri«
- Mojca Korošec, »Enooki mačkon«
- Cvetka Vačun, »Slap Savica«
- Jožica Špegel, »Sanjam ljubezen«
- Mojca Korošec, »Prepovedan sad«
- Anica Tamše, »Poslednji krog«
- Anica Tamše, »Krokar«

- Anica Tamše, »Na poletni paši«
- Blanka Božič, »Nahranimo um«
- Blanka Božič, »Izgubljena v množici«

Dobitniki certifikatov kakovosti:

- Božena Berčon, »Jesenski šopek«
- Mojca Korošec, »V labirintu«
- Ida Jevšnik, »Lebdenje«
- Klavdija Sitar, »Sanjam goro Fudji«
- Blanka Božič, »Plavajoča hobotnica« (tudi bronasta paleta 2015)
- Blanka Božič, »Zlom kril«
- Blanka Božič, »Potpuri«

Dobitnica »ZLATE PALETE 2015« pa je Klavdija Sitar za delo »Sanjam goro Fudji«. Najvišje priznanje, Zlata paleta za abstraktno delo, med vsemi likovniki Slovenije je zagotovo ponos društva in našega kraja – občine Polzela.

Vsem dobitnikom priznanj iskreno čestitamo in jim želimo veliko ustvarjalnosti na nadaljnji poti.

.....Jerneja Svetko

Po Vertovčevih poteh

Matija Vertovec, eden najpomembnejših slovenskih strokovnih piscev 19. stoletja, se je rodil 28. januarja 1784 v zaselku Jakulini pri Šmarjah na Vipavskem. Kot duhovnik je služboval v Vipavski dolini in leta 1851 je umrl v Šent Vidu. Vertovec je svoje življenjsko poslanstvo uresničeval z izobraževanjem ter moralno in versko vzgojo preprostih ljudi. Iz tega izhaja tudi njegov vsestranski opus. Prvi je v slovenskem jeziku pisal o vinogradništvu, vinarstvu in kletarstvu, o uporabni kemiji, o astronomiji in splošni svetovni zgodovini.

Po Vertovčevih poteh je tematska pohodna pot skozi vasi zgornje Vipavske doline, kjer je delal in živel Matija Vertovec, duhovnik, poljudnoznanstveni pisec, rojak in učitelj vipavskih vinogradnikov. Organiziran pohod poteka vsako leto, prvo nedeljo po martinovi nedelji, z izhodiščem pri hrastu pred vasjo Ustje ob 8. uri. Krožna pot traja približno pet ur, odvisno seveda od postankov v posameznih kletih ki so v ta namen še posebej gostoljubne. V vasi Šmarje je tudi sveta maša in osrednje kulturna prireditev. Iz Polzele se je pohoda udeležilo petnajst pohodnikov, ki smo se z lepimi vtisi vrnili domov ob 18. uri. Vabljeni, da se nam prihodnje leto pridružite. Pohod je vodil Sandi Mlakar.

.....Sandi Mlakar

Prva tekma v Savinjski orientacijski ligi 2015/2016

Planinsko društvo Polzela je v soboto, 17. oktobra 2015, organiziralo prvo tekmo v Savinjski orientacijski ligi v sezoni 2015/16. Kljub slabši napovedi nas je presenetilo sončno in ne preveč hladno vreme. Sodelovalo je 41 ekip iz sedmih planinskih društev in ene osnovne šole, skupaj kar 166 tekmovalcev. Zbiranje ekip in start sta bila pri Osnovni šoli Polzela, cilj pa pred planinskim domom na Gori Oljki. Trasirane so bile štiri proge, ki so potekale po okolici Polzele, Podvina, Dobriča in Andraža. Tekmovalci so morali na poti reševati teoretične in praktične naloge iz planinstva ter s pomočjo karte poiskati kontrolne točke. Na cilju so vsi tekmovalci prejeli čaj in malico. Vsi tekmovalci so bili z organizacijo tekmovanja zadovoljni. Zaključek s podelitvijo pokalov in priznanj je bil v popoldanskih urah.

Posebna zahvala gre ravnateljici OŠ Polzela, ki nam je omogočila koriščenje šolskih prostorov, in kmetiji Bajht, kjer je bila živa kontrolna točka. Rezultati naših ekip so bili odlični.

Prvovvrščeni v kategoriji A, učenci

.....Zoran Štok

Srečanje starejših krajanov v Andražu

Andraž in Dobrič imata več kot 100 prebivalcev, starejših od 70 let, kar predstavlja 10 % populacije. Po nedeljski maši 18. oktobra 2015, v domači farni cerkvi, so pri Gričarju razveselili v domači farni cerkvi so pri Gričarju razveselili svoje babice in dedke učenci POŠ Andraž. Navzoče sta pozdravila župan Občine Polzela Jože Kužnik in namestnik predsednika Društva upokojencev Andraž Alojz Zajc. Vsem sta zaželela dobro počutje in mnogo zdravja. Zahvalila sta se za pomemben prispevek starejših, saj so ti vse življenje trdo delali z namenom, da svojim naslednikom zapustijo bogate sadove svojih žuljavih rok in da tudi sebi zagotovijo primerno raven življenja na stara leta. Denarja je manj, ostanejo pa prijazna beseda, topel stisk rok in koristen nasvet. Predsednica Rdečega križa Andraž Mateja Borovnik je prenesla več koristnih informacij in se dotaknila oblik pomoči, ki jih izvaja ta človekoljubna organizacija. Pomlajeni Andraški oktet je z izbranimi pesmimi navdušil. Po okusnem kosilu in ob kozarčku se je oglasila frajtonarica Zdravka Zabukovnika ter pripomogla, da smo se poslovili s pesmijo in obljubo, da se čez leto spet srečamo.

Utrinki s srečanja starejših krajanov

.....Srečko Rajh

Aktivnosti mladih v PGD Polzela

Za pionirke, pionirje, mladinke in mladince PGD Polzela je končana zelo uspešna tekmovalna sezona. Čeprav se nobena izmed desetih ni uvrstila na državno mladinsko tekmovanje, so vse desetine tako na ligaški ravni kot tudi na tekmovanju Gasilske zveze Žalec dosegle lepe rezultate. Zahvala gre seveda njihovim mentorjem, pa tudi staršem, ki svoje otroke spodbujajo pri tej dejavnosti. Oktobra vsako leto organiziramo kosanjen piknik ob spremljavi različnih delavnic. Letos nas je narava res bogato obdarila s svojimi plodovi, prav tako pa nam je toplo nedeljsko popoldne polepšalo druženje ob pečenem kosanju.

Na srečanje so bili povabljeni tudi starši, ki so nas razveselili z različnimi sladkimi dobrotami. Otroci so si popoldne popestrili z igranjem namiznega tenisa, namiznega nogometa, mentorice pa so pripravile zanimive ustvarjalne delavnice. S tem pa naše dejavnosti za to leto še niso končane. Komisija za delo z mladino jih ima v načrtu še nekaj. Do takrat pa z gasilskim pozdravom »Na pomoč!«.

Mladi gasilci PGD Polzela s svojimi izdelki

.....Darija Kotnik

Spominska slovesnost v Andražu

VAndražu smo se v nedeljo, 1. novembra 2015, poklonili padlim partizanom, internirancem in drugim civilnim žrtvam druge svetovne vojne. Dobro obiskano slovesnost, ki jo tradicionalno organizira krajevna organizacija Zveze borcev Andraž, so z nastopi obogatili POŠ Andraž, mladinci in domači pevski zbor. Slavnostni govornik, predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Žalec tovariš Marijan Turičnik, je osvetlil več kot 70 let stare dogodke in njihov zgodovinski pomen. Opozoril je na nesmiselnost vojn in poudaril, da samo strpna in iskrena delovanja posameznikov in organizacij dajejo potrebne podlage za sprotno odpravljanje navzkrižij interesov in urejanje vseh zapletov na miren ter civilizacijski način. Z omembo vala beguncev, ki se v desettisočih dnevno premika v smeri Nemčije, nas je opomnil, da v Sloveniji dosežena svoboda, stabilnost in socialna pravičnost niso nesprenemljive, ampak jih je treba spoštovati, negovati in izboljševati. V teh smereh si moramo prizadevati vsi – zase in za naše potomce.

Spomenik padlim žrtvam druge svetovne vojne v Andražu

.....Srečko Rajh

Čarovnice, buče in 2. festival bučnih zavitkov

V petek, 30. oktobra 2015, smo v Turističnem društvu Občine Polzela v sodelovanju z ZKTŠ Polzela in OŠ Polzela v zunanjem prostoru gradu Komenda pripravili Čarobučijado, na kateri so otroci lahko plesali in se veselili s pevko in animatorko Mojco ter njenimi prijatelji. Na delavnicah, ki so jih vodile učiteljice OŠ Polzela, so ustvarjali na temo halloweena in si poslikali obraz.

Hkrati je potekal 2. festival bučnih zavitkov. Tričlanska komisija je ocenjevala deset bučnih zavitkov, pri tem pa smo upoštevali kriterije: teksturo, nadev, zapečenost skorje, okus in videz. Razlike med ocenami

Tričlanska komisija z zmagovalko festivala bučnih zavitkov

Otroci se zabavajo z animatorko Mojco in plesalkami.

zavitkov so bile zelo majhne, a kljub temu je komisija odločila, da si najvišjo oceno zasluži zavitek Doma upokojencev Polzela. Gospa Marija Matjaž je za to priložnost spekla slastne bučine »feder buhteljne«, ki jih je zelo izvirno okrasila. Vsi obiskovalci so se lahko z zavitki in buhteljni posladkali in s pokušino prispevali sredstva za Rdeči križ, ki bodo namenjena za prehrano socialno šibkejših otkov.

..... Alenka Žnidar

Prisluhnimo pravljici

V četrtek, 22. oktobra 2015, smo na pravljčni uri v knjižnici spoznali raztreseno, izgubljeno, pozabljivo čarovnico Uršulo, ki se je ves čas jezila. Še posebno takrat, kadar je urila svoje čarovnije in ni vse šlo tako, kot si je želela. Za svoje težave je krivila druge. Ko je spoznala, da je kriva sama, se je vsem opravičila za svoje muhe. To je tudi dober nauk za vse nas. Kot vedno smo pridno ustvarjali. Izdelali smo prijazne čarovnice Uršule.

Otroci med ustvarjanjem

Šolske skupine na gradu Komenda

Z KTŠ Polzela je za učence šestih razredov OŠ Polzela v torek, 3. novembra 2015, organiziral tehnični dan na gradu Komenda.

Program za šolske skupine je pripravljen iz dveh delov, tj. interaktivnega vodenja več manjših skupin po gradu in reševanja učnih listov. Učenci so bili razdeljeni v tri skupine, v katerih so reševali različne tematske učne liste v povezavi z učnimi cilji, si pomagali s pripravljeno literaturo (knjige, zloženke, brošure ...) in znanjem, ki so ga pridobili iz vodenja po gradu. Pred sošolci so morali predstaviti svoje rešene učne liste, pripraviti igrani prizor z liki in dogajanje na gradu skozi njegovo zgodovino. Glede na odzive otrok lahko sklepamo, da so iz načrtovanega in izpeljanega tehnično-kulturnega dne odnesli veliko znanja.

Grad Komenda je kulturni spomenik, ki si zasluži vso svojo pozornost in prav je, da ga poglobljeno v prvi vrsti spoznajo prebivalci naše občine.

Na podlagi strokovnih mnenj šolskih mentorjev bomo pripravljen program morda še nadgradili in dopolnili, vsekakor pa bo zaživel v svoji vlogi tudi tako, da se bo čim bolj iztržil tudi po drugih osnovnih šolah Slovenije.

..... Klavdija L. Tomažič

..... Renata Novak

Likovna razstava Franje Šporn na gradu Komenda

Na gradu Komenda Polzela je v petek, 6. novembra 2015, s samostojno razstavo na ogled postavila svoja likovna dela Franja Šporn iz Pariželj.

Začetki njenega likovnega ustvarjanja segajo v leto 2001, ko je svojo likovno izobraževalno pot začela na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Velenju. Z likovnim izobraževanjem je nadaljevala v Žalcu, nato pa se leta 2013 priključila tudi likovni sekciji KUD Polzela. Na Polzeli je postala zvesta obiskovalka tedenskih likovnih vaj in mnogih tečajev pod vodstvom akademskih slikarjev.

Avtorica je dojemljiva in natančna opazovalka, ki z veliko mero vztrajnosti, likovnega posluha in svojega osebnega občutja, prenaša na likovno platno prizore, detajle, tihožitja, živali... Njene slike so vsebinsko bogate, barve so čiste in odražajo slikarkino doživljanje in njene občutke ob ustvarjanju likovnega dela. Posluhuje se likovnih tehnik kot so olje, akril, akvarel. Z likovnim usposabljanjem pod vodstvom akademskega slikarja iz Rusije Jurija Kravcova, se je seznanila tudi s tehniko grattash. Zadnje čase pa ji je še posebej ljuba tehnika ustvarjanje z lopatico.

Redno sodeluje na likovni razstavi »Žena – mati«, na »Likovni koloniji prijateljstva na Gori Oljki« in v projektu zveze likovnih društev Slovenije »Tabor slovenskih likovnikov in fotografov«. Prav tako se skupaj z likovniki udeležuje tečajev in projektov tudi v drugih krajih po Sloveniji.

V kulturnem programu, ki ga je povezovala Klavdija L. Tomažič je sodelovala glasbena šola Risto Savin iz Žalca – na violini Sara Jezernik Špec s klavirsko spremljavo prof. Irene Kralj in z organizacijo nastopa

Z leve proti desni: Mojca Korošec, Klavdija L. Tomažič in umetnica Franja Šporn

prof. Tanja Miklavc. O avtorici je spregovorila vodja likovne sekcije KUD Polzela, Mojca Korošec ter predstavnica likovnega krožka Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Žalca, Lidija Tamše. Razstavo, ki bo na ogled na voljo do 19. novembra 2015, je slovesno odprl predsednik KUD Polzela, Marko Slokar.

.....Klavdija L. Tomažič

Veselo Martinovo popoldne v Andražu

Prekrasno nedeljsko popoldne je privabilo številne obiskovalce v cerkveno zidnico v Topolovec, kjer je na pobudo Turističnega društva Občine Polzela v organizaciji Krajevnega odbora Andraž potekala prireditev Veselo Martinovo popoldne. Iz andraškega igrišča smo krenili proti župnišču, kjer smo se ustavili pri potomki stare trte, ki so jo tja posadili leta 2009, pot smo nadaljevali proti spomeniku Miloša Levstika, učitelja sadjarstva v Andražu, in jo sklenili pri zidanici v Topolovcu, od koder je prelep razgled na okoliške griče. Zbrane obiskovalce je pozdravil župan Občine Polzela Jože Kužnik, predsednik krajevnega odbora Mirko Meh in predsednica Turističnega društva Občine Polzela Alenka Žnidar. O zgodovini cerkvene zidanice in vinograda nas je poučil Konrad Brunšek, krst mošta v vino je opravil gospod župnik Jože Kovačec. Za veselo razpoloženje so poskrbeli člani kvarteta SOS, domače gospodinje so nas razvajale z domačimi dobrotami, kletarji pa z avtohtonimi sortami vina. Skupaj smo preživeli lepo Martinovo popoldne.

.....Alenka Žnidar

Ob pokušini izvrstnega vina

Zahvalna nedelja na gori Oljki

Druga nedelja v novembru se imenuje zahvalna nedelja. Da se imamo za kaj zahvaliti, o tem ni dvoma. Prav tako se ve, komu izraziti hvaležnost za življenje, za zdravje, za mir ali kot pravi slovenski pregovor, da je vsaka zahvala tudi nova prošnja.

Na zahvalno nedeljo je bila tudi maša na Gori Oljki. Daroval jo je župnik gospod Jože Kovačec, med mašo pa je prepeval moški pevski zbor. Ob oltarju so bili razstavljeni poljski pridelki, kot simbolična zahvala za letošnjo dobro letino.

Po maši pa je bilo pred cerkvijo družabno srečanje ob pečenem kostanju, moštu in drugih dobrotah, ki jih je pripravil ključar cerkve na Gori Oljki. Škof Slomšek je zapisal: »Kdor Boga za vse poprosi, se za vse zahvali, naj bo bridko ali dobro, žalostno ali veselo, lahko mirno in srečno živi.«

.....Stanko Novak

Martinov koncert na Polzeli

Martinov koncert v izvedbi Moškega pevskega zbora Polzela pod vodstvom zborovodkinje Mije Novak je privabil številne poslušalce v dvorano Kulturnega doma Polzela. Program je obsegal splet zdravic, pivskih, vinskih in ljubezenskih pesmi. Z leti prepevanja moškega pevskega zbora, okrog 62 let, se je nabralo na programu kar nekaj zdravic in drugih pesmi, ki opevajo vinsko trto in njen pridelek, ali kot pravi pesem: »Slovenca Slovenca vabi, če se mu pit ne gabi, naj pride v gorco k nam, smo dobre volje tam.«

Kot gost je na koncertu sodeloval ansambel Vrh, prav tako tamburaška skupina. Program je povezovala Urška Jeršič. Pevci moškega pevskega zbora se zahvaljujemo sponzorjem, ki so omogočili, da je prireditev uspela. To so bili: Bastl-reduktor, d. o. o., iz Ločice, Vrtine Palir – Iztok Palir iz Grušovelj in Cvetličarna Emi – Ema Rakun s Polzele.

Po končanem nastopu smo druženje nadaljevali v avli polzelskega kulturnega doma – skupaj s poslušalci in ob žlahtni kapljici smo zapeli še nekaj ljudskih zdravic.

..... Stanko Novak

Mladi za silvestrovo v Bratislavo

Mladinsko društvo Polzela letos organizira novoletno potovanje v pravljico osvetljeno Bratislavo, mesto, ki nikoli ne spi. Vidite tukaj kakšno podobnost z mladimi? Mladi ravno ne spimo veliko, saj se je včasih treba naučiti mladosti, vendar ne preveč, saj potem ne bomo hoteli odrasti, ampak v ravno pravšnji meri, da naše življenje normalno teče naprej.

Letos bomo za silvestrovo svojo mladostniško igrivost ponesli v mesto, ki slovi po super zabavah. Z nami bo tudi odlična animacijska ekipa turistične agencije, ki bo poskrbela, da bomo še dolgo obujali spomine na novo leto. Na potovanje odhajamo 30. decembra, letošnjega leta, vračamo pa se 2. januarja, svežega novega leta 2016.

Tja pa se seveda ne gremo samo zabavat. Kot vsaka druga ekskurzija bo tudi ta vsebovala ogled mesta in drugih znamenitosti, tako da bomo lahko bolje spoznali tamkajšnji utrip in kulturo. Ceno ekskurzije smo poskušali čim bolj približati mladostniškemu žepu, da bi lahko bilo potovanje dosegljivo kar največjemu možnemu delu mladine z območja Polzele in njene okolice. V društvu namreč menimo, da lahko s

podobnimi ekskurzijami mladi pridobimo veliko potrebnih življenjskih izkušenj, ki nam bodo pozneje koristile v življenju.

Mladinsko društvo Polzela lahko spremljate tudi na naši Facebook strani, kjer boste našli internetno povezavo do dodatnih informacij in prijavnice. **Za vsa morebitna vprašanja in podrobnejši program pa nam lahko pišete tudi na elektronski naslov: mdpolzela@gmail.com.** Število mest je omejeno in ker je veliko zanimanja, vsem zainteresiranim mladim priporočamo, da se čim prej prijavite in odidete skupaj z nami v slovaško prestolnico.

Hkrati se tudi iskreno zahvaljujemo županu Občine Polzela, gospodu Jožetu Kužniku, ki je s svojo podporo našemu društvu tudi omogočil uresničitev izleta.

Dragi mladi Polzelani! Člani Mladinskega društva Polzela vam obljublamo nepozabno izkušnjo, v želji, da bomo skupaj potovali tudi v prihodnje.

..... Nika Gaberšek

Potopisno predavanje mladinskega društva Polzela

Vsoboto, 14. novembra 2015, smo člani Mladinskega društva Polzela v sodelovanju s Turistično agencijo Nasmeh organizirali potopisno predavanje o Skandinaviji. Predstavitev, ki je potekala na gradu Komenda, je bila zelo obiskana.

Naše misli so ušle na sever in obiskale diha jemačje fjarde, neokrnjeno naravo, rdeče lesene hiške. Predstavljene so nam bile države Danska, Norveška in Švedska, ki se združujejo pod skupnim pojmom Skandinavija. Obiskovalci so bili navdušeni nad prelepo severnjaško pokrajino, ki je vedno dopolnjena s svežim zrakom. Na severu je vedno mogoče občutiti varnost. Sicer je Skandinavija resda bolj redko poseljena, so pa zato tamkajšnji prebivalci prijazni in ustrežljivi, kar nam je dejal tudi Damjan Jevšnik iz Turistične agencije Nasmeh.

Zahvalili bi se radi Zavodu za kulturo, turizem in šport Polzela, ker so nam omogočili uporabo prostorov na gradu Komenda, Turistični agenciji Nasmeh za sodelovanje in pa seveda vam, obiskovalci, da ste prišli na predstavitev Skandinavije.

..... Neja Rajh

Med predavanjem

Predstavitev občine Polzela na sejmu »narava in zdravje« v Ljubljani

ZKTŠ Polzela se je v petek, 6. novembra 2015, v sklopu pogodbe z Regionalno destinacijsko organizacijo Deželno Celjsko predstavil na sejmu »Narava in zdravje«, ki je potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

S ponudbo bogate kulturne dediščine in turističnih znamenitosti je Polzela občina, ki je zagotovo vredna obiska. Z delitvijo propagandnega materiala, s katerim smo opozarjali nase, bomo zopet pridobili kakšnega obiskovalca več. Predstavili smo kulinarične dobrote Gostil-

nice Malteški hram, ki jih je bilo mogoče tudi degustirati. S ponudbo in prodajo pekovskih izdelkov se je predstavila pekarna Deveta vas, ki ima v Podvinu svoje prostore. Pekarna oskrbuje trgovine z zdravo prehrano vse od Ljubljane do Celja. Opozorili smo tudi na sokove domačije Grčin, ki prav tako izhaja iz Podvina pri Polzeli.

..... Klavdija L. Tomažič

Nedeljsko popoldne z Draževci in črnsko duhovno glasbo

V nedeljo, 15. novembra 2015, ob 17. uri, smo v cerkvi sv. Marjete na Polzeli bili priča prijetnemu druženju z vokalno skupino Draž, ki je ljudem iz bližnje in daljne okolice pričarala lepo nedeljsko popoldne z napevi, ki jih po razpadu New Swing Quarteta že dolgo nismo slišali.

Uživali smo v črnskih duhovnih napevih ali natančneje gospelih in spiritualih, kakor se ta zvrst, ki izhaja iz ZDA, strokovno imenuje. Fantje so se na ta koncert intenzivno pripravljali dobrega pol leta. Tako je v cerkvi sv. Marjete na Polzeli odmevala pesem, ki dejansko spada v to okolje, saj so vse te pesmi po izvoru krščanske in opisujejo bodisi svetopisemske podobe bodisi so povezane z vsakdanjimi duševnimi tegobami temnopoltega prebivalstva (tudi s suženjstvom) v ZDA. Za možnost gostovanja v cerkvi so hvaležni gospodu Jožetu Kovačcu. Ubrano vokalno izvedbo je lepo popestrila spremljava ansambla profesorja Jožeta Škorjanca iz Prebolda, s katerim fantje že razmišljajo o gostovanjih tudi drugod po državi (morda pa tudi v tujini). Kot gostje pa so s pesmimi na naslovno tematiko nastopili tudi MePZ Oljka, pod vodstvom Marka Slokarja. Kot je pri Draževcih že v navadi, so ob koncu koncerta tudi pogostili vse obiskovalce. Po štirih koncertih dalmatinskih napevov ter enem božičnem komaj čakamo, kaj nam bodo pripravili v prihodnje.

.....Manuela Mlakar

Draževci med nastopom

Uspešna sezona polzelskih balinarjev

Za polzelskimi balinarji, ki jih že vrsto let uspešno vodi Karli Korber, je še eno leto, zapolnjeno z dejavnostmi. Poleg nove razsvetljave v začetku leta na balinišču športnega parka na Polzeli in udeležbe na turnirjih, na katerih so posegali po najboljših rezultatih, so v septembru tudi sami v čast Občine Polzela ob njenem prazniku organizirali že tradicionalni turnir v balinanju. Udeležilo se ga je šest ekip. Prvo in drugo mesto sta zasedli ekipe s Polzele (Polzela I in Polzela II), sledili pa so jim Šentjur, AMD Trbovlje, Topolšica in Gorica Velenje. Pokale in priznanja je podelil podžupan Občine Polzela Igor Pungartnik.

Od aprila do oktobra je potekala Štajerska liga v balinanju za upokojece. Nastopalo je 15 ekip, razdeljenih na vzhod in zahod. Ekipa Polzele je nastopala na vzhodu skupaj z Gorico pri Slivnici, Slovensko Bistrico, Slovenskimi Konjicami, Preboldom, Dobrno, Vrtnem in Šentjurjem. Za prvaka lige sta se po končanem prvem delu pomerili prvi dve ekipe z vzhoda in prvi dve ekipe iz skupine zahoda. V polzelski ekipi so tekmovali Karli Korber, Stane Golubič, Stojan Lukan, Marjan Galjot, Minka Vajncerl, Frenk Čulk in Boris Terglav ter med močno konkurenco zasedli odlično drugo mesto, za kar jim čestitamo.

Balinišče na Polzeli

Seveda pa tudi čez zimo ne bodo počivali, saj so 11. novembra 2015 že začeli s tekmovanjem v Zimski ligi Zasavja v Trbovljah, kjer imajo ogrevano igrišče. Igra se enkrat na teden, Zimska liga pa bo zaključena v prvi polovici aprila 2016.

.....Manuela Mlakar

Nevidna stran uspeha

Na gradu Komenda je v torek, 10. novembra 2015 potekalo predavanje o nevidni strani uspeha.

»Iz take smo snovi kot sanje...« je nekoč zapisal veliki umetnik Shakespeare.

Vam je rdečitev, da smo iz take snovi kot sanje, kot lepe sanje? Sanje o boljšem, lepšem, naprednejšem, bolj svobodnem, bolj ljubečem. Take sanje si želite in take sanje vam pripadajo in take sanje tudi imajo že vse potrebno za njihovo uresničitev. Uresničitev bo pokazala, da so to bile prave sanje in ne sanjarije.

Kaj pa vam predstavlja »sanjsko življenje«? Kaj je to, kar bi radi bili, imeli, delali, prispevali, pa si niti v snu ne upate pomisliti?

Albert Einstein je nekoč izjavil, da naša vprašanja določajo kakovost našega življenja.

DreamBuilder sistem – nevidna stran uspeha, je preverjen, preizkušen, vedno znova uporabljen sistem, ki vam pomaga odkriti, oblikovati in uresničiti vaše sanje, korak za korakom.

.....Snježana Ristić

Strokovno predavanje Marka Juhanta v občinski knjižnici Polzela

Na gradu Komenda, je v četrtek, 12. novembra 2015, potekalo strokovno predavanje Marka Juhanta.

Marko Juhant je specialni pedagog za motnje vedenja in osebnosti z dolgoletnimi izkušnjami, svetovalec ter predavatelj o vzgoji. Preizkušal se je kot vzgojitelj in ravnatelj v vzgojnem domu, v zadnjih letih pa se udejstvuje kot predavatelj, ki svoja spoznanja iz dolgoletnega dela z otroki prenaša na učitelje, vzgojitelje, starše in otroke v obliki predavanj s konkretnimi primeri iz vsakodnevnega življenja. Vodi tudi izobraževalne programe za delo na sebi, delavnice za komuniciranje in ustvarjalno razmišljanje. Je avtor knjig Varuh otrokovih dolžnosti, Pogovori, Srečni otroci, Družinska zakladnica, Napotki in Punce, glavo gor.

Prepričan je, da je od otrok treba marsikaj zahtevati. In da si starši moramo vzeti čas za pristen stik z njimi, za skupno raziskovanje, nabiranje novih izkušenj, spoznavanje novih svetov ter novih ljudi. Tako si bodo otroci lahko nabrali številna dragocena znanja, bolj bodo odprti svetu, bolj prilagodljivi, odločni in pogumni.

Na preprost način je Marko Juhant tudi tokrat obiskovalcem predstavil prijeme pravilne vzgoje, na podlagi katerih bodo otroci postali samostojni, uspešni, zdravi, zadovoljni in srečni ljudje. Polna dvorana slušateljev je dober kazalnik, da so predavanja, ki številnim staršem pomagajo pri vzgoji otrok, še kako dobrodošla.

.....Renata Novak

Samostojna slikarska razstava Blanke Božič na Komendi

Na Gradu Komenda je v petek, 20. novembra 2015, na ogled postavila svoja slikarska dela Blanka Božič iz Letuša.

Avtorica se v likovni umetnosti posveča kiparstvu in slikarstvu. S kiparjenjem se ukvarja zaradi zvedave in ustvarjalne osebnosti. Njena ustvarjalna vnema je usmerjena predvsem v živalski in figuralni svet. V slikarstvu ljubi barve, njihove odtenke. Kot tehniko izbira akvarel in akril na platno. Njej najljubše teme so lepote krajine. Večino svojih motivov črpa iz narave. Večina Blankinih slik je naslikanih po spominu, kar kaže na močno sposobnost koncentracije in psihičnega projiciranja. Avtoričina ustvarjalna radovednost, iskrenost in prav tako močna potreba po drugačnih načinih razmišljanja ter dela pa so značilnosti, ki so jo popeljele tudi v svet abstraktnega slikarstva. Abstraktna umetnost je smer v modernem slikarstvu, pri kateri sta čista oblika in barva, skupaj z uporabljenimi materiali in podlago, vsebina dela. Abstraktno slikarstvo ne predstavlja predmetnega sveta, temveč gre za nepredmetne oblike, likovne prvine in njihove odnose. V njih je izražen duhovni svet, ki lahko komunicira z gledalcem brez navezovanja na vizualno resničnost. Blanka Božič je za svoja dela prejela številne nagrade in priznanja. Avtorica je razstavljala v številnih krajih po Sloveniji in v tujini. Od leta 2009 je članica Kulturnega društva likovnih ustvarjalcev Zgornje Savinjske doline Gal, leta 2013 pa so jo k sodelovanju pritegnili tudi v Likovni sekciji Polzela.

Na sklepnem prireditvi projekta Zlata paleta Zveze likovnih društev Slovenije, ki je bila v soboto, 14. novembra 2015 v Trbovljah, je avtorica prejela Bronasto paletu 2015 za kip »Plavajoča hobotnica«.

V kulturnem programu je sodelovala Glasbena šola Risto Savin Žalec, na klavirju Žana Marie Štefančič in Hana Gorišek, s pripravo točk pa Samo Jezovšek. O avtorici je spregovorila Klavdija L. Tomažič.

Avtorici je za njene dosežke v imenu likovne sekcije KUD Polzela čestitala vodja Mojca Korošec. Razstavo je odprl predsednik KUD Polzela Marko Slokar. Razstava likovnih del bo na ogled do 4. decembra 2015, med tednom od 7. do 17. ure in ob sobotah od 8. do 12. ure.

Klavdija L. Tomažič

GLASBENA ŠOLA "RISTO SAVIN" ŽALEC
VABI NA

KONCERT
"GLASBENE ŽELJE"
V KORIST ŠOLSKEGA SKLADA

SREDA, 2. 12. 2015, OB 19. URI
V DOMU II. SLOVENSKEGA TABORA

VSTOPNINA:
5,50 EUR

PRODAJA VSTOPNIC:
TIC ŽALEC

TA VESELI DAN KULTURE,

v četrtek, 3. decembra 2015

- ob 10. uri: igrice za otroke »BOTRA ZIMA« v KD Andraž
 - ob 19. uri: gledališka igra za odrasle "TROJKA, TROJKICA ..." v KD Polzela
- Dan brezplačnega kulturnega veselja za vse generacije.

BOŽIČNI KONCERT

v cerkvi sv. Andreja v ANDRAŽU,

v soboto, 26. decembra 2015, ob 18. uri.

Nastopili bodo: MePZ Andraž, Andražski oktet in cerkveni MePZ Andraž.

Vstop bo prost!

Na gradu Komenda nastopali učenci violine in viole

Včetrtek, 22. oktobra 2015, je bil v gotski dvorani gradu Komenda nastop učencev in učenk violine ter viole Glasbene šole Risto Savin Žalec iz razreda profesorice Tanje Miklavc. Razredni nastop je vsakoletni obvezeni nastop vseh učencev. Lansko šolsko leto je šolanje končalo kar pet dolgoletnih učencev, zato je tudi letošnji prvi razred številčno izstopal. Za violino se odloča precej več deklet kot dečkov, zato objavljamo fotografijo enega od dveh violinistov; poleg Jerneja Čotarja je na fotografiji korepetitorka, profesorica Irena Kralj (tudi Jernejeva učiteljica). Po nastopu je večina nastopajočih zakrožila prijetno druženje v Malteškem hramu. Na njihovem seznamu priljubljenih sladici prepričljivo vodi čokoladni sufle.

Z nastopa učenca Jerneja Čotarja

Levstikova pot

Vstarem mestnem jedru Litije smo Polzelski pohodniki pričeli 29. mednarodno popotovanje po Levstikovi poti iz Litije do Čateža. Po neuradnih ocenah je bilo na poti okrog 15.000 pohodnikov iz vseh koncev Slovenije in tujine. Vreme je bilo idealno za hojo in po nekaj letih deževnega vremena in blata na poti, smo udeleženci letos hodili po suhi poti, z nekaj megle v dolini na začetku, prek dneva pa nas je spremljalo tudi sonce. Na več kot 20 lokacijah ob poti so domačini ponudili domače dobrote. Poleg uživanja v hoji in ob kozarčkih letos res dobrega cvička smo si letos lahko ogledali obnovljeno sušilnico sadja na Libergi ter spoznavali prek 40 sadnih dreves, ki so bila v zadnjih dveh letih zasajena ob Levstikovi poti. Med potjo je bilo nameščenih

precej plakatov, ki so opozarjali na posledice prekomernega pitja alkohola, pa tudi na cilju je bilo opaziti, da so udeleženci vzeli za svojega tudi letošnje geslo popotovanja: »Bodimo zadeti od svežega zraka in lepote narave, ne pa od alkohola«. Na cilju na Čatežu se je od 11. ure dalje odvijal bogat kulturni in zabavni program na osrednji prireditvi Razhodnja. Veselih 24 pohodnikov našega društva se je z avtobusom domov vrnilo ob 18. uri.

Vse pohodnike, ki jih zanimajo naši izleti vabim, da mi pošljejo svoje podatke na elektronsko pošto mlakar.sandi@iol.net. Tako boste redno obveščeni o naših potepih.

Sandi Mlakar

Ličkanje koruze v Šeneku

Vsoboto, 17. oktobra 2015 smo v Društvu podeželske mladine Polzela organizirali tradicionalno ličkanje koruze z varovanci iz doma starejših občanov na Polzeli. Pri ličkanju smo sodelovali tudi člani društva. Organizatorji smo za popestritev dogodka poskrbeli z zvoki harmonike ob katerih so starejši občani tudi zapeli. Vse udeležene pa smo pogostili tudi z domačim jabolčnikom.

Med tradicionalnim ličkanjem

Matej Dušič

KULTURNO DRUŠTVO ANDRAŽ, sekcija VAŠKI GODCI, **URICA LJUDSKIH MELODIJ IN NAPEVOV**

vas vabi na 17. prireditev:
v nedeljo, 13. decembra 2015, ob 15h
v Dom krajanov Andraž nad Polzelo

Nastopajo:

Kvartet SVIT z Marino	Skupina DIATON
Doliški ansambel GLAŽAR	Pevke PRISTAVA Mestinje
Pevci TEPANJE	Pevke Z DESTRIKA
Pevke KUD VOLIČINA	Ansambel DU MARKOVCI
ŽAN S PRIJATELJI	Pevci IZ GOTOVELJ
Pevci LOKAVEC Nova Gorica	KONOVSKI HARMONIKARJI

in **AGENCIJA ZA STIKE** (skeč)

O vzgoji in vrednotah – klic k človečnosti!

Od moraliziranja k vzgoji odgovorne in avtonomne osebnosti

Ali je mogoče z vzgojo vrednot oblikovati moralo ljudi in posledično reševati probleme sveta? So vrednote res edini ključ za razlago človekovega vedenja? V zadnjem času se veliko piše in razpravlja na najrazličnejših ravneh prebivalstva o krizi in pomanjkanju vrednot, o navzkrižjih med vrednotami, o vzgoji vrednot, kar naj bi vplivalo na vedenje ljudi. Posledično je vse več kriminala, spolne razbrzdanosti, nasilja v šolah, družbi nasploh. Dr. Vid Pečjak je v enem izmed svojih člankov v takratnih Razgledih zapisal, da ni tesne povezave med vrednotami in vedenjem, saj imajo na vedenje odločilen vpliv okoliščine in družbene vloge. Vsak posameznik igra več socialnih vlog, ki narekujejo vedenje v skladu z zahtevami okolja. Večina ljudi sčasoma oblikuje navade in se odziva avtomatsko na dražljaje v okolju. Tako se oblikuje človekov konformizem, ki obvladuje vsaj 90 odstotkov našega življenja. Pa vendar so se v zgodovini človeštva vedno našli ljudje, ki so odklanjali vsiljene vloge, se uprli večinskemu mnenju in »mislili s svojo glavo«. Znani so primeri tako solidarnosti kot izdajstva med vojaki in zaporniki v koncentracijskih taboriščih med drugo svetovno vojno. Dejstvo je, da smo ne glede na svoje socialne vloge in pričakovanja okolja osebno odgovorni za svoje vedenje in ravnanje.

Zato potrebujemo drugačno vzgojo v šolah, ki so še vedno osnovane pretežno na standardizaciji in konformizmu. Že dr. Vid Pečjak je strnil svoje ugotovitve takole: »Vzgoja otrok in mladine v smislu osebne avtonomnosti in empatije bi največ prispevala k vrednemu obnašanju posameznikov, mnogo bolj kot osebno opominjanje, pridiganje in osebni vzgojni prijemi, katerih posledica so hinavsko obnašanje, dvojna osebnost in ločitev vedenja od vrednot.« Prav v tej smeri je v začetku novembra letos tekla razprava civilne iniciative Kakšno šolo hočemo. Potekala je na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Vodila jo je ustanoviteljica iniciative dr. Manca Košir, med govorniki pa je bila tudi ministrica dr. Maja Makovec Brenčič. Osrednja tema je bila **ustvarjalnost** ob izidu knjige Kreativne šole Kena Robinsona. Skupna ugotovitev vseh razpravljalcev je bila, da so nujne spremembe v celotnem šolskem sistemu, še najbolj pa v osnovni šoli, kjer se oblikuje otrokova osebnost. Zato je vzgoja temelj, kreativnost pa je prav tako pomembna kot izobraževanje. Robinson v svoji knjigi Kreativne šole ugotavlja, da so majhni otroci neverjetno ustvarjalni, pozneje pa vse manj in manj. In le redki v procesu izobraževanja uresničijo svoje **talente**. Zato se v sklopu civilne iniciative zavzemajo za šolo s celovitim pristopom, ki podpira raznolike talente otrok. Jih čustveno opolnomoči in spodbuja za delo za javno dobro. Skupaj za skupnost. Šolo, v kateri imajo umetniški predmeti veljavo, kritično mišljenje, poučevanje kreativnega razmišljanja, spoštovanje, radovednost in učenje za življenje pomembno mesto. Robinson predstavi tudi primere pozitivnih praks in meni, da sta cilja izobraževanja dva: »Omogočiti učencem, da razumejo svet okoli sebe in talente v sebi, tako da lahko postanejo izpolnjeni posamezniki ter aktivni, sočutni državljani.« Otrok naj bi spoznal smisel življenja, dela, šolanja ... Za uresničevanje teh

ciljev pa je potrebna revolucija, ki jo lahko naredi le poosebljeno in navdihujoče učenje otrok, da bodo sposobni reševati ekologijo zemlje in jo uporabiti v etične namene.

Ker nas na tem mestu zanimajo predvsem vrednote in njihov vpliv na človekovo vedenje, bom predstavila še razmišljanje govornika dr. Boruta Ošlaja, filozofa in zagovornika svetovnega etosa. Meni, da je za človeka odločilna vzgoja, cilj vzgoje pa je človečnost oziroma humanost. Zato mora domišljija vselej skozi sito vrednotenja, kajti šele vrednote dajejo domišljiji smer, razpirajo prostore smisla in gotovosti. Opre se na Mario Montessori in njeno knjigo Srkajoči um, v kateri ta pravi, da otrok v zgodnjem otroštvu srka dražljaje iz okolja. Domišljija je most med čutnimi zaznavami, voljo in čustvi, zato je domišljija brez vrednot lahko slepa. Razpre lahko svoja krila le v procesu vzgoje, pri čemer je prav umetnost najpomembnejša. Izpostavi branje in pripovedovanje pravljic, ki v svojem domišljijem svetu vsebujejo in hkrati procesirajo vrednote. Prebujajo otrokove globine in spodbujajo razvoj celovite osebnosti. Poudari razliko med splošnimi in etičnimi vrednotami. Etične vrednote so nekaj več, saj so univerzalne in veljajo povsod, ne glede na kulturne razlike. Ena izmed teh vrednot je Konfucijev rek »Ne stori drugemu tistega, česar ne želiš, da drugi stori tebi«. To je temeljno načelo in zlato pravilo svetovnega etosa. Je obča vrednota, katere vrh je človečnost. Svetovni etos poudarja dialog, kaže na enakost ljudi in našim skupnim hrepenenju po dobrem, pravičnem, dostojanstvu, solidarnosti, resnicoljubnosti, enakopravnosti spolov in spoštovanju življenja. Življenja kot najvišje vrednote na eni strani in človeka kot osebnosti na drugi, ki se globoko v sebi zaveda tudi svojega minevanja – smrti, a hkrati njene presežnosti. Zavedanje o naši končnosti naj nam pomaga pri tem, da se vsak hip znova odločamo bivati

GRADITELJ

Kdor tiho gradi, kdor v dušo gradi
stavbo bleščečo notranje luči
ne išče priznanj
on gradi iz svojih sanj ...

Kdor tiho gradi, kdor v dušo gradi,
ga svet ne premami, ne preslepi
priznanje sveta
on je na poti do Boga ...

Kdor tiho gradi, kdor v dušo gradi
v belo haljo odet beži
med ljudi kot pravi njegov ukaz
Boga: Pojdi, razodevaj moj obraz.

Srečko Kosovel

polno. In prav o tem govori Manca Košir v svoji knjigi pisem Darovi minevanja. Presunljiva pisma o smrti se nas globoko dotaknejo, da se skupaj z njimi ovemo velikih in majhnih smrti, ki jih doživljamo vsak dan, in strahov, od katerih je temeljni prav strah pred smrtjo. Knjiga nam sporoča, da je tudi najtežje življenjske preizkušnje mogoče prebroditi mirno in dostojanstveno, kajti prav takrat, ko so se pričevalci znašli v najhujši temi (huda bolezen, izgube), so uzrli svetlobo. Tina Košir Mazi je ob svoji izkušnji zapisala: »Mogoče notranja svetloba zasije takrat, ko v ognju življenja izgorijo naši oklepi in orožja ...« In še dodaja, da smo tedaj povabljeni v pristnejše bivanje, da v bolečini odpremo svoja srca in ubesedimo strahove s popolnim zaupanjem v življenje. In prav tu je upanje, da se je mogoče osvoboditi strahu pred smrtjo in jo sprejeti kot del življenja, kot dar, da se vedno bolj zavedamo svoje minljivosti in minljivosti vseh, ki jih imamo radi. Šele tedaj bo v naših srcih morda vzniknila **hvaležnost**, da smo, in da smo hvaležni za vse, kar je še ostalo ... O tem, kako pomembno je odkriti hvaležnost v sebi in živeti iz srca, odstira tudi globoka uvodna misel v knjigi Iskanje izgubljenega človeka, avtorja Stephena Grosza, ki je izšla letos pri založbi UMco, in jo toplo priporočam v branje. Zato naj sklenem moje razmišljanje o »vrednem« življenju, ki ga plemenitijo prav male in velike smrti, s to mislijo:

Dobivamo in izgubljam,
in moramo se potruditi,
da odkrijemo v sebi hvaležnost;
s to hvaležnostjo pa z vsem srcem objeti tisto,
kar ostane od življenja,
potem ko odštejemo izgube.

Andre Dubus II, Razbite posode

.....Valerija Pukl

Kulturnozgodovinski utrinki

Nastanek in razvoj pokopališča na Polzeli

Začetek novembra zaznamuje dan spomina na mrtve oz. praznik vseh svetih. Takrat se spominjamo sorodnikov in prijateljev, ki so nas zapustili, a se z njimi še vedno čutimo povezane. V dneh okoli prvega novembra še posebno pogosto obiskujemo pokopališča.

Pogled na polzelsko pokopališče med letoma 1930 in 1940

Pokopališča že dolgo niso več mesta, ki bi bila namenjena zgolj pokopu in komemoraciji, ampak so tudi mesta sprehoda, meditacije in pogovorov med obiskovalci. Obenem pa so dragoceni pomniki kulturne dediščine, kjer se zrcalita preteklost in sedanjost lokalne skupnosti. Vse naštetje značilnosti veljajo tudi za pokopališče na Polzeli, ki je eno izmed večjih v Spodnji Savinjski dolini. V pričujočem sestavku bomo osvetlili nastanek in razvoj polzelskega pokopališča.

Prvotno polzelsko pokopališče je bilo okoli župnijske cerkve sv. Marjete. Izbrano mesto je bilo v skladu s prдавno določbo Cerkve, po kateri naj ima vsaka župnija svoje pokopališče v neposredni bližini cerkve. Župnija na Polzeli se je osamosvojila od prvotne šempetrske (žalske) pražupnije med letoma 1256 in 1260, zato je mogoče sklepati, da je polzelsko pokopališče nastalo že v 13. stoletju. Obdano je bilo s zidom, ki je zamejil obseg blagoslovljenega mesta. Poslednji ostanek zidu je ohranjen ob (novem) župnišču.

Pokopališče na Polzeli je v virih omenjeno v vizitacijskem zapi-sniku iz leta 1678, kjer je navedeno tudi, da na njem stojita kostnica in sramotilni steber (pranger). Zadnji ni imel neposredne zveze s pokopališčem, ampak je na njem stal zaradi lege v središču naselja. Na pranger so za določen čas privezali tiste ljudi, pri katerih so ugotovili manjše prestopke. Za kostnico zapisnik navaja, da je v razpadajočem stanju. V njej so shranjevali kosti, ki so jih našli pri prekopih grobov. V 17. stoletju so kostnice začeli opuščati in najdene kosti spravljati v posebne jame. Kot zanimivost omenimo, da so ob gradnji prizidka k cerkvi (1985) na enem mestu odkrili okrog 40 lobanj, kar kaže, da so naleteli na nekdanjo kostnico oz. jamo za kosti. Žal pa najdbi niso posvetili večje pozornosti.

Imenitnejše pokojnike, zlasti lokalne fevdalce, so nekdanj pokopavali tudi znotraj cerkve. V polzelski cerkvi je med ladjo in prezbitერიem

vzidana nagrobna plošča Carla Friedricha v. v. Gablkhoven (iz 1665), sina takratnega lastnika graščine Šenek. Verjetno so bile nekdaj v cerkvi vzdane še druge nagrobne plošče, ki pa so jih odstranili ob različnih prezidavah, saj so nekatere fevdalne rodbine medtem že izumrle.

Bistvene spremembe v ureditvi pokopališč so prinesle reforme razsvetljenskih vladarjev (druga polovica 18. stoletja). Reforme, povezane s pokopališči, so izhajale zlasti iz skrbi za izboljšanje higienskih razmer prebivalstva. V habsburški monarhiji je cesarica Marija Terezija leta 1751 prepovedala pokopavanje v cerkvah ali okoli njih, poseben dekret za Štajersko pa je bil izdan leta 1774. Zdi pa se, da se reforme niso zadostno izvajale, saj je cesar Jožef II. leta 1787 ponovno ukazal selitev pokopališč od župnijskih in, če je mogoče, tudi od drugih cerkva. Proces selitve pa je potekal počasi že v mestih, še bolj pa na podeželju, kar lahko vidimo na primeru Spodnje Savinjske doline. Pokopališče v Žalcu so prestavili leta 1799, braslovsko leta 1826, polzelsko pa je ostalo okrog cerkve do začetka 20. stoletja. Pokopališče v Gotovljah pa sploh ni bilo nikoli prestavljeno in je ostalo do danes na prvotnem mestu.

Uradni predpisi, naraščanje prebivalstva in najbrž še kakšen dejavnik so narekovali preselitev pokopališča na Polzeli. Prestavili so ga na današnje mesto, približno 250 metrov od cerkve, kjer je bila prej njiva posestnika Glavnika, p. d. Pobertónca. Starejši domačini so še dolgo uporabljali reklo, da bodo "kmalu šli na Pobertónčevo njivo", kadar so potožili zaradi tegob starosti ali bolezni. Pri nakupu parcele in postavitvi pokopališkega zidu se je zelo izkazala družina Pongratz, to so bili takratni lastniki gradov Šenek in Komenda. Prav zato so si pridržali poseben, ločen del pokopališča. Privatno pokopališče so uredili kot spominski park, sredi katerega so postavili mavzolej v obliki neogotske kapele. Grobnico v kapeli so namenili za pokop članov ožje družine, v parku pa so pokopavali nekatere uslužbenke ter sorodnike upokoјence, ki

so zadnja leta živeli v enem od gradov. Po drugi svetovni vojni je bilo to privatno pokopališče opuščeno.

Kot navaja polzelska župnijska kronika, je slovesna blagoslovitev novega pokopališča in kapele potekala 24. maja 1900. Novo pokopališče ni bilo več v cerkveni, temveč v občinski lasti. Leta 1911 so dokončno splanirali staro pokopališče. Že pet let pozneje je kronist (verjetno takratni župnik) zapisal, da »na stari britof še spominjajo spominske plošče, vzdane v zunanje cerkvene stene.« Plošče so ostale v zidu do gradnje prizidka k cerkvi, ko so jih odstranili in prenesli v (takrat neurejen) Pongratzov spominski park. Dva nagrobnika sta se ohranila do danes. Prvi je nagrobnik Jakoba Persche (iz leta 1836), ki je bil najemnik graščine Novo Celje, njegova žena Jožefa pa lastnica Šeneka med letoma 1819 in 1844. Drugi je nagrobnik Marie Kircher (umrla leta 1819), hčerke Janeza Nepomuka Kircherja (lastnik Šeneka v letih 1797–1807 in ponovno v letih 1813–1819). Pri zadnji ureditvi pokopališča sta nagrobnika dobila ustrezno mesto v spominskem parku.

Na novem pokopališču, ki je prav tako obdano z zidom (ljudsko »ringmaver«), so v kotu postavili tudi mrtvašnico (ljudsko »totnkamra«). Funkcija mrtvašnice ni bila enaka funkciji mrliške vežice, saj so nekdanji pokopniki praviloma ležali na mrtvaškem odru doma, od koder je pogrebni sprevod krenil v cerkev in na pokopališče. V mrtvašnici sta bila dva prostora. V enem je grobar shranjeval orodje in pogosto tudi odslužene nagrobnike. Drugi prostor je služil kot provizorična mrliška vežica, a le za tiste pokopnike, ki dejansko niso mogli ležati na mrtvaškem odru kje drugje, ker njihovim svojcem tega ni dopuščalo materialno stanje (brezdomci, berači) ali pa so umrli nenaravne smrti. V takih primerih je mrtvašnica služila tudi kot secirnica, kjer so po obdukciji pokopnika običajno položili na mrtvaški oder v mrtvašnici. Na pokopališču je bil že od začetka postavljen tudi pokopališki križ (danes ne stoji na prvotnem mestu), ki simbolično nadomešča nagrobne križe na gomilah brez križa.

Sredi prve svetovne vojne (1916) je knezoškofijski ordinariat v Mariboru izdal publikacijo Pokopališča pri cerkvah Lavantinske škofije, v kateri so opisana vsa tedanja pokopališča v škofiji. Urednik publikacije ni naveden, zato domnevamo, da so opise za posamezne župnije prispevali župniki; konkretno za Polzelo takratni župnik Jodl. Ker še ni bil dolgo na Polzeli, je opis (glede na predstavitev drugih bližnjih pokopališč) precej skromen. Naveden pa je epitaf na enem izmed nagrobnikov: »Luč nebeška naj Ti sije / Mir in pokoj naj ti bo; / kmalu nam tud ura bije / da za Teboj pridemo!« Navedba je zanimiva, saj danes o omenjenem nagrobniku ni več sledu.

Četudi je stari del polzelskega pokopališča do danes ohranil nekatere prvotne značilnosti, se je njegova notranjost z leti močno spremenila. Drugačen je denimo skrajni levi del (iz smeri glavnega vhoda), ki je bil nekdanj namenjen pokopu otrok. V preteklosti so razsajale razne (takrat težje ozdravljive) otroške nalezljive bolezni, zato so bile smrti pogoste. Zanimivo je, da so bili na tem delu pokopališča pokopani otroci tudi v primerih, ko je njihova družina že imela grobno parcelo na drugem mestu.

Kakšni pa so bili nekdanji nagrobniki? Najbolj preprosti so bili leseni križi brez vsakršnih oznak. Pogosti so bili tudi litoželezni križi, ki so imeli dodano napisno tablico z imenom pokojnika. Izdelani so bili v železarnah na Dunaju, v Gradcu in v Dvoru pri Žužemberku. Nekaj jih je še ohranjenih, predvsem v lapidariju v spominskem parku. Kamniti nagrobniki so bili redkejši, saj niso bili poceni, zato je njihovo lastništvo pogosto odražalo višji družbeni položaj. Po navadi so bili postavljeni na imenitnejših mestih, predvsem ob pokopališkem zidu, kjer so bile grobne parcele obdane z okrasno železno ograjo. Izdelani so bili v kamnoseških delavnicah. Najbolj znani so bili izdelki celjske Kamno-

seške družbe ter kamnosekov Kulicha (Celje) in Vodnika (Ljubljana). V obdobju med obema vojnima so se že pojavili njihovi cenejši nadomestki, izdelani iz betona in odliti v kalupu. Preprostejše od današnjih so bile tudi grobne gomile. Po navadi so bile v obliki manjšega oboda elipsaste ali pravokotne oblike, v katerega so bile nasajene rože trajnice. Precej gomil je bilo neurejenih ali pa so jih uredili zgolj pred praznikom vseh svetih.

Skrivnostni svet mrtvih je že od pamtiveka vznemirjal predstave živih. Zato so nekateri ljudje neradi zahajali na pokopališče ponoči ali v mraku. Olga Repnik s Polzele mi je pripovedovala o zanimivem dogodku, ki se je pripetil v letih po drugi svetovni vojni. Na Gmajni med Polzelo in Bregom sta živela starejša, neporočena brat in sestra. Ko je sestra umrla, se brat nikakor ni mogel znajti, zato je hodil vsak večer na njen grob. Pri glasnem žalovanju je izgubil stik z dogajanjem okoli sebe in pogosto ostal na pokopališču pozno v noč. Nočno tarnanje je zbudilo pozornost in razširile so se govorice, da »na britofu straši«. Skupina domačinov se je odločila, da pride zadevi do dna. Olga, ki se je ravno takrat vračala s pokopališča (in tudi videla, kaj »straši«), je presenečeno zagledala možakarje, ki so zastražili oba vhoda in iz notranjosti spuščali le obiskovalce domačine. Nekaj med njimi se jih je podalo na pokopališče, kjer so našli tarnajočega starčka ob gomili. Govorice o strahu so ponehale.

Nagla rast Polzele, ki jo je povzročila industrializacija, je narekovala tudi razširitev pokopališča. S temi načrti se je ukvarjala že nemška okupacijska oblast, do dejanske razširitve pa je prišlo šele po vojni. Polzela pa se je še dalje širila in čez nekaj desetletij je postalo pokopališče spet premajhno. Z zadnjo razširitvijo v 80. letih 20. stoletja je pokopališče okvirno dobilo današnjo podobo. Na mestu nove razširitve je bila nekdanj Gosíjekova njiva. Zanimivo je, da je bil najnovejši del zasnovan tako, da je bila vnaprej določena oblika nagrobnikov. Urejeno je bilo tudi parkirišče pred glavnim vhodom.

Po drugi svetovni vojni se je spremenila tudi podoba nekdanjega Pongratzovega pokopališča. V gradu Šenek, kjer je bil najprej dom za vojne sirote, so pozneje uredili dom upokojencev. Umrle oskrbovance brez svojcev so pokopavali v spominskem parku okoli kapele (ti grobovi niso ohranjeni). V kapeli, mavzoleju, je bila nekaj časa mrliška vežica, dokler ni bila leta 1985 zgrajena nova mrliška vežica po načrtih arhitekta Adija Miklavca. S tem pa urejanja pokopališča ni bilo konec, saj so sodobni trendi pokopa in komemoracije narekovali še ureditev žarnih grobov ter postavitve žarnega zidu, ki mu bo v prihodnosti najverjetneje sledilo še raztrosno mesto. Pri zadnji, temeljiti prenovi (2012–2014) je bil obnovljen močno načeti pokopališki zid, strokovno restavrirana Pongratzova kapela ter razširjeno parkirišče pri glavnem vhodu. Na mestu nekdanjega Pongratzovega pokopališča pa je bil urejen spominski park z lapidarijem starih nagrobnikov, ki ohranjajo spomin na nekdanje prebivalce Polzele ter simbolično povezujejo preteklost in sedanjost.

..... Dr. Blaž Podpečan

Viri in literatura:

Novi tednik, 10. oktober 1985.

Podpečan, Blaž. 2006. *Nagrobnik, podoba živih*. Archaeologia historica slovenica, zv. 5. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za arheologijo. *Pokopališča pri cerkvah lavantinske škofije*. 1916. Maribor: Pisarna knezoškofijskega ordinariata.

Vrečer, Rajko. 1930. *Savinjska dolina: s posebnim ozirom na splošno, krajevno in upravno zgodovino v besedi in sliki*. Žalec: samozaložba.

Zgodovina župnije Polzela (http://zupnija-polzela.rkc.si/upload/ZGO-DOVINA/kronologija_ex.htm)

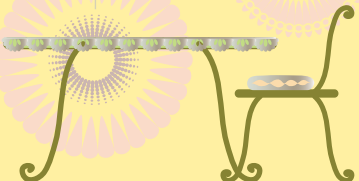
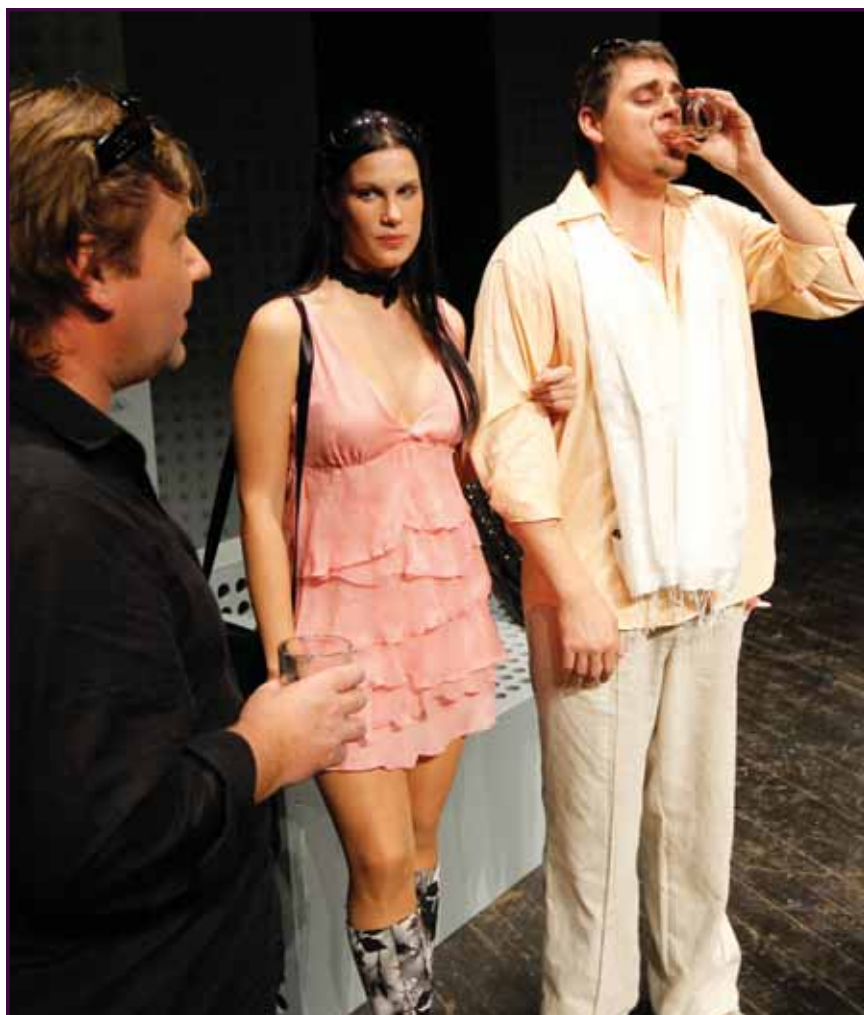
Otroška praznična
malteška čajanka

Grad Komenda, VIT - točka
Nedelja, 20. 12. 2015, ob 18. uri

 Zavod za kulturo,
turizem in
šport Polzela

Vstop bo prost!

Z gosti se bo pogovarjala Dragica Sternad Pražnikar.

GLEDALIŠKA KOMEDIJA SEKS IN LJUBOSUMNOST

V soboto, 19. decembra 2015, bo v Kulturnem domu Polzela na sporedu druga predstava gledališkega abonmaja *Nasmejmo se!* Iz Šentjakobskega gledališča Ljubljana prihaja gledališka komedija Marca Camolettija, francoskega pisca, ki je za svoje delo prejel več nagrad, njegove predstave pa so doživele izjemno število ponovitev in se z različnimi dosežki vpisale v Guinnessovo knjigo rekordov.

Igra o prepovedanih razmerjih, zvijačah in zašušmarjeni izmenjavi žena je neverjetno dinamična, občinstvu pa prinaša obilo zabave in smeha. Avtor priredbe in režiser predstave *Seks in ljubosumnost* je Jaša Jamnik.

Predstava je za abonma *Nasmejmo se!* in izven. Cena vstopnic za izven znaša 13 evrov in so že v prodaji v ZKTŠ Polzela (03 703 32 28 / www.zkts-polzela.si).

Na voljo so tudi darilne vstopnice, s katerimi lahko prijetno presenetite svoje najbližje.

NASMEJMO SE!
V KULTURNEM DOMU POLZELA

DARILNA VSTOPNICA

Cestitamo! Pravkar ste bili obdarjeni z večerom smeha in dobre volje.

Darilni bon velja za ogled ene izmed predstav gledališkega abonmaja *Nasmejmo se!*. Program si lahko ogledate na spletni strani www.zkts-polzela.si. Katero predstavo si želite ogledati, nam čim prej sporočite na e-naslov zkts-polzela@polzela.si ali tel. št. 03 703 32 28.

Nasmejmo se skupaj!

PRIREDITVE V DECEMBRU 2015

sreda	2	ob 19. uri Dobrodelni koncert Glasbene šole »Risto Savin« Žalec v korist šolskega sklada. Dvorana II. slovenskega tabora Žalec. Vstop bo prost. (GŠ Risto Savin Žalec 03/710 28 60)
četrtek	3	ob 10. uri Ta veseli dan kulture v Občini Polzela – igrica za otroke »Botra zima« V izvedbi gledališke skupine KD Andraž. Dom krajanov Andraž (Marjeta Brunšek: 051 262 540)
četrtek	3	ob 19. uri Ta veseli dan kulture v Občini Polzela – ponovitev gledališke igre »TROJKA, TROJKICA ...« V izvedbi gledališke skupine KUD Polzela. Kulturni dom Polzela (Matjaž Jeršič: 051 671 541)
petek	4	ob 18. uri Odprtje razstave likovnih del Branke Ermenc Razstava bo na ogled do 18. 12. 2015. Grad Komenda (ZKTŠ Polzela: 03/703 32 28)
sobota	5	ob 14.30 Praznovanje praznika sv. Barbare, zavetnice rudarjev Cerkev sv. Andreja v Andražu (Anton Mešič: 041 602 974)
sobota	5	ob 17. uri Miklavžev prihod Župnijska cerkev sv. Marjete (Jože Kovačec: 041 742 965)
nedelja	6	od 8. do 9. ure Meritve krvnega sladkorja in holesterola Za člane Rdečega križa brezplačno. Dom krajanov Andraž (Mateja Borovnik: 041 227 272)
nedelja	6	ob 14. uri Miklavževanje na Vimperku Zbor pri domu Društva upokojencev Polzela. (Rudi Divjak: 031 525 790)
nedelja	6	ob 15. uri Miklavževa nedelja na Vimperku (Jože Kovačec: 041 742 965)
nedelja	6	ob 16. uri Miklavževanje s prižigom prazničnih lučk Grad Komenda (ZKTŠ Polzela v sodelovanju s KD Andraž: 03/703 32 28)
nedelja	6	ob 19. uri Miklavžev koncert z Matjažem Jeršičem in gosti Večer večno zelenih melodij. Kulturni dom Polzela (Matjaž Jeršič: 051 671 541)
torek	8	ob 18. uri Nastop učencev flavte iz razreda Ane Klinc Grad Komenda, gotška soba (GŠ Risto Savin Žalec: 03 710 28 60)
četrtek	10	ob 18.30 Predstavitve knjige Reci življenju ja - pogovori energijske terapevtke Andreje Novak z avtorico Barbaro Fužir (Renata Novak: 03/703 32 04)
sobota	12	od 8. do 12. ure Kmečka tržnica pred trgovino Tuš (Alenka Žnidar: 031 795 685)
nedelja	13	ob 15. uri Urica ljudskih melodij in napevov Dom krajanov Andraž (Milan Zabukovnik: 040 215 545)
torek	15	ob 17. uri Duhovna obnova v Konferenčnem centru Novi Klošter (Carmen Fernandez: 040 175 403)
četrtek	17	ob 17. uri Prislunhimo pravljici Grad Komenda, prostori knjižnice (Renata Novak: 03/703 32 04)
četrtek	17	ob 18. uri Božični nastop učencev glasbene šole Cecilija Dvorana glasbene šole Cecilija (Stanko Podbregar: 041 662 805)
sobota	19	ob 8. uri Pohod v neznano Zbor pred občinsko stavbo na Polzeli. (Jožica Jegrišnik: 031 840 387)
sobota	19	ob 8. uri Zadnji planinski pohod v neznano Zbor pri igrišču Andraž. (Vili Pižorn: 041 783 734)
sobota	19	ob 17. uri Božičkov obisk v Andražu Športno igrišče Andraž (Ksenija Rojko Mešič: 031 815 588)
sobota	19	ob 19.30 Za abonma gledaliških komedij »NASMEJMO SE!« in izven Seks in ljubosumnost – Šentjakobsko gledališče Ljubljana Kulturni dom Polzela (ZKTŠ Polzela: 03/ 703 32 28)

sobota	19 od 9. do 12. ure	Božični sejem Parkirišče ob občinski stavbi na Polzeli. (Alenka Žnidar: 031 795 685)
od nedelje do srede	20–30	Obisk članov ZB KO Andraž (starejših od 80 let in bolnih) (Srečko Rajh: 041 326 103)
nedelja	20	ob 18. uri Otroška praznična malteška čajanka Grad Komenda, VIT-točka (ZKTŠ Polzela v sodelovanju z Dragico Sternad Pražnikar: 041 212 456)
torek	22	ob 19.30 Božični koncert učiteljev Glasbene šole Risto Savin Žalec Cerkev sv. Nikolaja Žalec Vstop prost. (GŠ Risto Savin Žalec: 03 710 28 60)
sreda	23	ob 16. uri 214. lunohod v neznano Zbor pri domu Društva upokojencev Polzela. (Rudi Divjak: 031 525 790)
sreda	23	ob 18. uri Prihod Božička v knjižnico (Renata Novak: 03/703 32 04)
četrtek	24	ob 24. uri Polnočnica na Gori Oljki (Jože Kovačec: 041 742 965)
petek	25	ob 18. uri Božično-novoletni koncert tria EROIKA (ZKTŠ Polzela: 03/703 32 28)
sobota	26	ob 18. uri Božični koncert pevskih zborov v cerkvi sv. Andreja v Andražu (ZKTŠ Polzela: 03/703 32 28)
nedelja	27	ob 9. uri Podelitev pokalov za celoletna tekmovanja in novoletni turnir (Tomi Masnec: 041 783 213)
sreda	30	ob 8. uri Božično-novoletni pohod – koledniki Zbor pred občinsko stavbo na Polzeli. (Mirko Jegrišnik: 041 902 183)
četrtek	31	ob 17. uri Slovesno bogoslužje ob zaključku leta – koncert Župnijska cerkev sv. Marjete (Jože Kovačec: 041 742 965)
četrtek	31	od 22. ure Silvestrovanje na prostem Parkirišče pred občinsko stavbo na Polzeli dalje (ZKTŠ Polzela: 03/703 32 28)
vsaka nedelja		Redni tedenski šahovski hitropotezni turnir Kulturni dom Polzela (Tomi Masnec: 041 783 213)
december 2015		Veseli december in obisk dedka Mraza Vrtčevski otroci oz. otroci Občine Polzela do 6 let (Sabina Posedel: 03/572 20 18)
december 2015		Silvestrovanje DU Polzela Glej oglasni deski. (Gertruda Terčak: 051 244 344)

Program medgeneracijskega centra za december 2015

torek	1	8.00–9.00 TELOVADBA za starejše »Okrepimo hrbtenico« S seboj prinesite ležalno podlogo. (Tanja Čater)
sreda	2	9.30–11.00 Nordijska hoja Dobimo se v parku Šenek. (Zvone Korenjak)
sreda	2	16.00–17.30 Delavnica DO ZDRAVJA Z NARAVO (mag. Cvetka Mastnak Čulk)
četrtek	3	17.00–18.30 Generacijske skupine v družbi (Urša Zabukovnik, Društvo Moji odnosi)
petek	4	17.00–19.00 ŠAHOVSKI KROŽEK (Oton Kronovšek)
torek	8	8.00–9.00 TELOVADBA za starejše »Okrepimo hrbtenico« S seboj prinesite ležalno podlogo. (Tanja Čater)
sreda	9	9.30–11.00 Nordijska hoja Dobimo se v parku Šenek. (Mihaela Nawo)
sreda	9	16.00–18.00 Ustvarjalna delavnica Izdelovanje drobnih daril iz gline ali druge modelirne mase. (Urška Juhart)

četrtek	10	16.30–19.00	USPOSABLJANJE PROSTOVOLJCEV , voditelj skupin za Savinjsko regijo Izobraževanje organizira in izvaja Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije. (Petra Cerinšek, univ. dipl. soc. del, vodja usposabljanja)
petek	11	17.00–19.00	ŠAHOVSKI KROŽEK (Oton Kronovšek)
torek	15	8.00–9.00	TELOVADBA za starejše »Okrepimo hrbtenico« S seboj prinesite ležalno podlogo. (Tanja Čater)
sreda	16	9.30–11.00	Nordijska hoja Dobimo se v parku Šenek. (Mihaela Nawo)
sreda	16	16.00–17.30	Delavnica DO ZDRAVJA Z NARAVO (mag. Cvetka Mastnak Čulk)
petek	18	17.00–19.00	ŠAHOVSKI KROŽEK (Oton Kronovšek)
torek	22	8.00–9.00	TELOVADBA za starejše »Okrepimo hrbtenico« S seboj prinesite ležalno podlogo. (Tanja Čater)
sreda	23	9.30–11.00	Nordijska hoja Dobimo se v parku Šenek. (Mihaela Nawo)
sreda	23	16.00–18.00	Ustvarjalna delavnica Izdelovanje drobnih darilc iz gline ali druge modelirne mase. (Urška Juhart)

Program se skozi mesec lahko spreminja, kar bo objavljeno na oglasni deski in na Facebook strani. Vsi dogodki v medgeneracijskem centru so brezplačni in so namenjeni vsem prebivalcem lokalne skupnosti. Na delavnicah udeleženec krije materialne stroške – 1 evro na izdelek, ki ga odnese. Vabljeni, da se nam pridružite kot obiskovalec ali da kot prostovoljec podelite svoje znanje z nami. Informacije na el. naslov: medgeneracijski.c@gmail.com
GSM: 031 343 774, Marjana Šmajs

Na zgornja kontaktna podatka lahko pošljete tudi svoje predloge, pobude in kritike.

Ni res, da je odšel - nikoli ne bo!
Ujet v naša srca,
z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak
spremljal v tišini.

V SPOMIN

BRANKU MIKLAUŽINU

iz Ločice ob Savinji
(19. 7. 1952–23. 11. 2014)

Hvala vsem, ki se spomnite nanj in
postojite ob njegovem grobu.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in ata.

MATEJ ZMRZLAK,

Malteška cesta 85, Polzela
*5. 8. 1938 †10. 11. 2015

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom in vsem
preostalim za izkazano sočutje, podporo in pomoč.
Posebej hvala dr. Martini Hrovat. Najlepša hvala
gospodu župniku Jožetu Kovačcu, polzelskemu
moškemu pevskemu zboru, gospe Katarini Pustinek
Rakar in pogrebni službi Ropotar.

Vsem hvala še enkrat.

Vsi njegovi

V nedeljo, 6. decembra 2015,

vabi

* ob 16.00 na gledališko predstavo gledališke skupine KD Andraž **BOTRA ZIMA** v Ekomuzej – VIT Polzela;

* ob 16.30 na praznično **prižiganje novoletnih lučk** ter **obisk Miklavža** na grajskem dvorišču.

Vstop bo prost!
VLJUDNO VABLJENI.

Miklavž na gradu Komenda

MIKLAVŽEV KONCERT

KUD Polzela vabi na večer večno zelenih melodij | Kulturni dom Polzela

Z vami bo **MATJAŽ JERŠIČ**, ki bo prepeval melodije legendarnih pevcev, kot so: Alfi Nipič, Ivo Robić, Frank Sinatra, Ray Charles, Oliver Dragojević, Ivo Mojzer ... Moderatorka koncerta bo Urška Jeršič.

PREDPRODAJA VSTOPNIC (5 EUR):
ZKTŠ Polzela, PAPIRNICA A4 Polzela,
Gostilna in pizzeria PER VIA Polzela,
Dnevni bar PINKY Polzela.

Nedelja, 6. december 2015, ob 19. uri

GOSTJE KONCERTA: MePZ OLJKA, Vrtec Polzela, OŠ Polzela,
plesni par – Maša in Jan, Magic Wladimir.

Zavod za kulturo,
turizem in šport Polzela

PER VIA
Gostilna in pizzerija

Občina Polzela in ZKTŠ Polzela Vas vabita na

*Božično-
novoletni koncert*

trio **EROIKA**

v petek, 25. decembra 2015, ob 18. uri.